CLOUDY
Debesuota, šilčiau.
Saulė teka 7:02, leidžiasi 6::10

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co. Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAymarket 1 - 6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LVIV

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Pirmadienis, Spalio-October 16 d., 1972 m.

Kaina 15c

244

DIDELĖ LĖKTUVO NELAIMĖ PRIE MASKVOS

AR KATALIKAI BALSUOS UŽ NIXONĄ?

ČIKAGA. — "Christian Science Monitor" šeštadienio numeryje rašo apie rinkimus ir Amerikos katalikų nuotaikas. Jo nuomone, katalikai šiuose rinkimuose linksta į Nixono pusę. Visai galimas dąiktas, kad airių katalikų dauguma, lenkai katalikai, italai katalikai ir lietuviai katalikai šiais metais balsuos už respublikoną kandidatą. Tuoj po abiejų didžiųjų partijų konvencijų opinijos tyrinėjimo įstaigos pranešė, kad tarp katalikų prezidentas Nixonas pralenkia sen. McGoverną 24 taškais, Svarbiame New Yorko, Connecticuto ir New Jersey rajone Nixono persvara buvo dar didesnė — 35 taškai.

Straipsnyje nurodoma, kad Amerikos tautinės mažumus yra svarbi politinė jėga ir praeityje jos remdavo demokratus, išskyrus 1956 metų rinkimus, kada katalikiškos mažumos balsavo daugiau už Eisenhowerį.

Tautinės Opinijos Tyrimų Centro direktorius kun. Andrew Greeley pareiškė, kad tautinės mažumos yra pastoviai demokratiškos, jos sudaro trečdalį Amerikos demokratų, o atėmus pietines valstijas — du penktadalius demokratų balsuotojų. Tautinių mažumų balsuotojai sudaro pusę gyventojų svarbiose valstijose: New Yorke, Michigane, Ohio, Pennsylvanijoje ir Illinojuj. Abu prezidentai Trumanas ir Kennedy kalbėjo, kad tik su mažumų pagalba jie tapo prezidentais.

Etninis blokas atidavė 62% savo balsų 1948 metais už Trumaną. Pirmą kartą renkant prezidentą Eisenhowerį, tautinės mažumos balsavo prieš jį 51%, o 1964 metais net 79% tautinių mažumų balsų teko prezidentui Johnsonui.

Žinant, kad mažumos balsuoja dažniau už demokratų kandidatus, negu už respublikonų, kyla klausimas, kodėl šiais metais įvyko pasikeitimas. Kun. Greeley aiškina, kad McGoverno susirišimas su radikalais ir hipiais konvencijoje, mero Daley delegacijos išmetimas, labai atstūmė mažumų balsuotojus. Jis pranašauja, kad 1976 metais, jei kandidatu demokratai išstatys Edwardą Kennedį, katalikai mažumų nariai sugrįš į demokratų tarpą.

Straipsnyje nurodoma, kaip respublikonai vilioja katalikus. Prezidentas pasirodė Philadelphijoje su kardinolu Krol, žadėdamas paramą parapinėms mokykloms. Jis parašė laišką kardinolui Cooke New Yorke, žadėdamas padėti išstumti New Yorko liberalus abortų įstatymus. Čikagoje pas tautines mažumas lankosi svarbūs valdžios asmenys. Prezidentas aplankė italų festivalį Marylande. Visos tos pastangos leidžia manyti, kad šiais metais didelė dauguma tautinių mažumų, ypatingai katalikų, atiduos balsus prezidentui Nixonui.

Čilė kovoja prieš streikus

SANTIAGO. — Prez. Allende Čilėje pasodino į kalėjimą 400 sukvežimių vairuotojų ir konfiskavo 350 sunkvežimių, bandydamas sulaužyti streiką, kuris nuo praėjusio trečiadienio jau privedė prie gazolino ir duonos trūkumo Čilės miestuose. Jis pasiūlė kelias nuolaidas vairuotojams ir sunkvežimių savininkams, tačiau pažadėjo griežtai kovoti prieš trukdymus valdžiai ir bausti prasižengusius.

Vairuotojus, kurie nestreikuoja, keliuose lydi kareiviai, kad streikuojantieji nebaustų streiklaužių. Streikas prasidėjo, kad valdžia pabandė nacionalizuoti transporto priemones, jų tarpe sunkvežimius.

IŠ VISO PASAULIO

WASHINGTONAS. — Prezidentas Nixonas priėmė Baltuose Rūmuose grupę Kinijos gydytojų, jų tarpe dr. Wu Wei Jan, kuris padarė apendicito operaciją Pekine besilankančiam New York Times redaktoriui James Reston. Daktarų grupė važinėja po Ameriką pagal naują, prezidento vizito Pekine metu sutartą, pasikeitimų programą.

HONG KONGAS. — Kinija netikėtai paleido du britus brolius, kurie išsėdėjo kalėjime 5 metus. Prieš keturias dienas jie buvo netikėtai teisti už spekuliaciją ir propagandos skleidimą. Nutarta juos ištremti. Vienas brolių buvo vedęs kinietę ir turi su ja 5 vaikus. Abu Farmers broliai buvo gimę Kinijoje ir jų motina buvo kinietė. Jie buvo suimti "kultūrinės revoliucijos" metu ir išsėdėjo kalėjime iki dabar.

DETROITAS. — Karo laivyno technikas laive "Newport News" apkaltino dėl laive įvykurio sprogimo senus įrengimus ir netvarką laive. Apsileidimas kainavęs gyvybes 20-čiai jūreivių, kurie žuvo sprogus vienai laivo patrankai. Technikas pasakoja, kad grindys aplink tą patranką padengtos alyva ir tepalai s. Jūreiviai slidinėja ant tų grindų pakraudami 256 svarų šovinius į patranką. Laivas esąs per senas ir negalįs gauti atsarginių dalių.

NEW DELHI. — Indija įteikė Amerikai oficialų protestą dėl jos atstovybei Hanojuje padarytų nuostolių: išdaužytų langų, suskaldytų lubų. Netoli atstovybės sprogo Amerikos lėktuvo numesta bomba.

BANGKDKAS. — Komunistų banditai šiaurės rytų provincijoje puolė Tailandijos kareivių sunkvežimį ir du kareivius užmušė.

SAN FRANCISCO. — Dr. Hayakawa pagarsėjo visoje Amerikoje kaip griežtas universiteto prezidentas Kalifornijoje, kur jis sėkmingai sutvarkė 1968 metų riaušes ir po jų sekusius studentų neramumus. Hayakawa paskelbė, kad jis užbaigs savo pareigas šiuose mokslo metuose ir tada pasitrauks iš jų. Per tas riaušes profesorius pagarsėjo Amerikoje ir dabar jis rašo daug straipsnių spaudoje.

LONDONAS. — Naujas Oxford English Dictonary — žodyno leidinys pirmą kart turi paaiškinimus "keturių raidžių žodžiams". Tarp jų yra lytiniams santykiams ar išsituštinimo veiksmams naudojami žodžiai, kurių anksčiau šiame didelį prestižą turinčiame žodyne nebūdavo.

SENATE

(Current: Republicans—44, Democrats—54, Conservative—1, Independent—1)

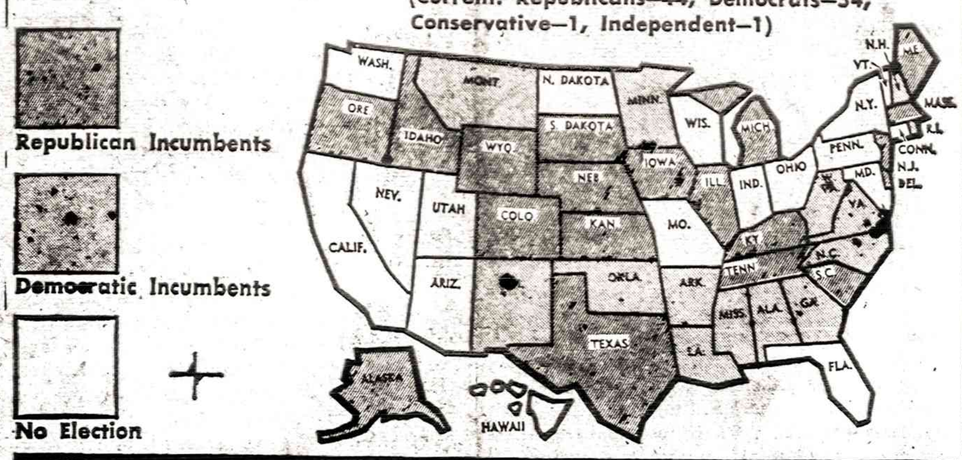

Šioje lentelėje parodoma senato rinkimų padėtis. Baltai nurodytose valstijose senatorių rinkimų šiais metais nebus. Šviesiai pilkose valstijose šiuo metu yra demokratai senatoriai, o tamsesnėse — respublikonai. Senate šiuo metu yra 44 respublikonai ir 54 demokratai.

SUSTIPRĖJO AVIACIJOS VEIKLA

SAIGONAS. — Karinė vadovybė paskelbė, kad pagerėjus orui, Amerikos lėktuvai Šiaurės ir Pietų Vietname turėjo 515 užskridimų, iš jų 37 skridimai buvo sunkiųjų B-52 bombonešių, kurie puolė karinius taikinius abiejose demilitarizuotos sienos pusėse. Šiaurėje praėjusį antradienį ir trečiadienį Amerika prarado po vieną lėktuvą, visi keturi lakūnai yra dingę. Penktadienį aviacijos kapitonas Jeff Feinstein numušė savo penktą Šiaurės Vietnamo aviacijos Migą ir tapo penktuoju šio karo lakūnu "tūzu". Jis bus išsiųstas iš fronto namo, kitoms pareigoms.

Pietų Vietname komunistai nedidelėmis jėgomis puldinėja kaimus nepertoliausiai nuo Saigono. Du kaimus Pietų Vietnamo kariuomenė atsiėmė iš komunistų rankų 22 mylios nuo Saigono. Čia priešui nemažų nuostolių padarė Amerikos ir Pietų Vietnamo lėktuvai.

Padidintas aviacijos veikimas yra ne tik dėl geresnio oro, bet žvalgybos žiniomis, komunistai prieš pat Amerikos rinkimus ruošiasi išvystyti dar vieną stiprią ofenzyvą, kad padarytų nemalonumų prezidentui Nixonui ir jo "vietnamizavimo" programai.

Nieko naujo negirdėti iš Paryžiaus slaptų derybų. Patarėjas Kissingeris papasakojo apie derybų eigą prezidentui, tačiau Baltieji Rūmai nieko nepaskelbia apie derybų smulkmenas. Abi pusės, Washingtonas ir Hanojus, pareiškė, kad dar tenka išspręsti daug sunkių problemų, bet neskelbia, kokios tos problemos. Patarėjas Kissingeris jau 19 kartų slaptai susitiko su Hanojaus atstovais. Viešų Paryžiaus derybų jau buvo 163 sesijos, tačiau taikos Vietname dar nepavyko surasti.

Egipto delegacija atvyko į Maskvą

MASKVA. — Egipto delegacija, vadovaujama premjero Asiz Sidky, atvyko į Maskvą svarstyti naujos formos santykių, kurie po sovietų karinių jėgų išvarymo iš Egipto liko nebeaiškūs. Egiptas toliau siekia gauti sovietų ginklų, tačiau be jokių iš anksto nustatytų sovietų sąlygų. Delegacijoje yra karo ministerio pavaduotojas gen. Abdel Kader Hassan. Įdomu, kad Egipto žvalgybos ir saugumo viršininkas gen. Ahmed Ismail irgi nuvyko į Maskvą. Sakoma, kad jis bandys pateisinti Egipto prezidento nutarimą išprašyti sovietinius "svečius", kurie pradėję aiškiai kištis į suvereninio Egipto reikalus.

Egiptas neseniai gavo paskolą iš Britanijos. Jo pasiuntiniai ieško ginklų Prancūzijoje ir Britanijoje. Karo ministeris Muhammad Saddel 13 dienų važinėjo po Čekoslovakiją ir Jugoslaviją, bandydamas ten gauti atsarginių ginklų dalių. Aviacijos ministeris tuo pačiu tikslu lankėsi Indijoje.

Senatas šiandien baigia sesiją

WASHINGTONAS. — Kongresas tikėjosi užbaigti šią rudens sesiją šeštadienį, tačiau užsiliko tiek daug nebaigtų įstatymų, kad jis dar susirinks ir šią savaitę. Senatas numato baigti darbus šiandien, o Atstovų Rūmai — antradienį. Paskutinių minučių svarstymai turėjo atnešti daug kompromisų socialinio draudimo įstatyme. Daug laiko sugaišino vyriausybės išlaidų apribojimo įstatymas.

Prieš baigdamas darbą kongresas pagaliau priėmė lėšų pasidalinimo įstatymą, kurį dabar prezidentui Nixonui belieka pasirašyti. Šis įstatymas leidžia federalinei vyriausybei atiduoti apie 30.2 bilijonus dolerių valstijoms, miestams ir kitoms savivaldybėms. Illinois gubernatorius Ogilvie ir Čikagos miesto meras Daley šį planą rėmė, tačiau abu senatoriai suskilo. Sen. Stevensonas, demokratas, balsavo prieš lėšų dalinimą, o sen. Percy — už. Minėta 30.2 bil. dol. suma bus išdalinta miestams ir valstijoms per 5 metus.

Šiais metais Čikagos miestas pagal šį įstatymą gaus 69.5 mil. dol. arba 7.6% savo šių metų biudžeto. Cook apskritis gaus 10.34 mil. dol.

WASHINGTONAS. — Kongresas patvirtino įstatymą, kuris vieną Philadelphijos namą paskiria tautinių istorinių Amerikos paminklu. Tame name gyvendavo Thaddeus Kosciuszko, lietuvių kilmės lenkų ir amerikiečių herojus.

C.D.U. partijos konvencija

WIESBADEN. — Tris dienas trukusi V. Vokietijos krikščionių demokratų partijos konvencija, kurioje dalyvavo 600 delegatų išsiskirstė, visiems įsitikinus, kad lapkričio rinkimai turi atnešti partijai laimėjimą. Visose konvencijos kalbose buvo pabrėžtas "ekonominis pastovumas" visų krikščionių demokratų vyriausybių, prieš pastatant dabartinės socialdemokratų valdžios socializmo bandymus, kurie atnešę Vokietijai infliaciją.

Rainer Barzel, kuris vadovauja partijai ir yra kandidatas į kanclerius, pareiškė, kad Vokietija slysta į socializmą, o dėl to Brandto valdžia toleruoja infliaciją, kuri žemyn traukia vokiečių gyvenimo lygį.

Partijos vadai bando prisegti krikščionių demokratų partijai "pažangios" partijos etiketę. Kairiųjų krikščionių demokratų grupei vadovauja Hans Katzer, kuris numatytas, partijai laimėjus rinkimus, tapti darbo ministeriu.

Ypatingai aštriai kanclerio Brandto naminę politiką puolė Bavarijos krikščionių socialinės unijos pirmininkas Franz-Josef Strauss, kuris taptų finansų ministeriu. Jis apkaltino kanclerį Brandtą radikalų politikos stumimu į priekį, nežiūrint infliacijos daromų šaliai nuostolių.

LISSABONA. — Vengrijos katalikų kardinolas Joseph Mindszenty atvyko iš Vienos į Portugaliją, kur jis nori aplankyti Fatimos šventovę.

Panelė Catherine Cleary tapo pirma moterim, patekusia į General Motors korporacijos direktorių tarybą. Ji yra Milwaukee First Wisconsin Trust banko prezidentė.

SUDUŽO SOVIETŲ KELEIVINIS LĖKTUVAS, ŽUVO 172 ASMENYS

MASKVA. — Sovietų keleivinis lėktuvas nukrito ir sudužo, skrisdamas iš Leningrado į Maskvą. Nelaimė įvykusi blogame ore, netoli Šeremetyevo aerodromo, prie Maskvos. Tass agentūros pranešimu, žuvo visi įgulos nariai ir visi keleiviai. Vyriausybės komisija aiškina nelaimės priežastį.

Sovietų žinių agentūra niekada neskelbia lėktuvų ar kitų susisiekimo priemonių nelaimių. Šį kartą reikėjo paskelbti, nes žuvusių tarpe buvo daug užsieniečių. Čilės ambasada paskelbė, kad žuvo 38 Čilės piliečiai ir 8 Peru piliečiai. Prancūzų ambasada gavo pranešimą, kad žuvusių tarpe buvo vienas prancūzas. Amerikiečių lėktuve nebuvę.

Dar vakar nebuvo visai aišku, kiek iš tiesų žmonių lėktuve buvo. Aerodromo pareigūno pareiškimų lėktuvas turėjęs 162 keleivius ir 10 įgulos narių. Viena vakarų aviacijos bendrovė nustatė žuvusių skaičių — 170. Kiti neoficialūs pranešimai kalbėjo, kad 50 prancūzų turistų paskutiniu momentu nutarė likti Leningrade ir į lėktuvą nesėdo.

Kiekvienu atveju, žuvusių skaičius siekia apie 100, o gali būti ir rekordinis civilinės aviacijos sudužimas su 172 žuvusiais asmenim. Iki šiol rekordinis žuvusių skaičius buvo 162 asmenys, žuvę 1971 m. liepos mėnesį, kai Japonijos keleivinis lėktuvas susidūrė su kariniu naikintuvu.

Pakistanas nubaudė savo sportininkus

RAWALPINDI. — Pakistano Sporto taryba nubaudė visą eilę sportininkų, kurie nekultūringai elgėsi paskutinėje Olimpiadoje, Muenchene. Šeši pareigūnai pašalinti iš pareigų, trys radijo komentatoriai įrašyti į juodus sąrašus, o keturi lauko hockey žaidėjai bus nubausti. Olimpiadoje buvo kilęs ginčas po lauko ritulio lošimo prieš Vakarų Vokietijos komandą, kuri laimėjo 1-0. Pakistaniečiai atsisakė priimti sidabro medalį ir nupagerbė grojamų himnų. Jie, matyt, pasimokė šitokio elgesio iš amerikiečių, kurie nepriėmė medalio po krepšinio finalinių rungtynių.

Lenkija ieško draugų užsieny

VIENA. — Austrijos automobilių pardavėjai pirmą kartą siūlo pirkėjams "Polski Fiat", Lenkijoje gamintus automobilius. Lenkija bando išplėsti savo prekybą ir diplomatinius ryšius su vakarų šalimis. Neseniai iš Paryžiaus sugrįžo lenkų komunistų partijos sekretorius Edward Gierek, kuris pasirašė dvi sutartis su Prancūzijos vyriausybe.

Viena sutartis 10-čiai metų numato ekonominį, pramonės, mokslo ir technikos bendradarbiavima, kuris apims ir abiejų valstybių jėgomis vykdomus projektus. Prancūzija duos Lenkijai eksporto kreditų pramonės mašinoms pirkti. Sutartis numato padvigubinti prancūzų eksportus į Lenkija, kuri gaus apie 300 mil. dol. kreditų.

Kita sutartis yra daugiau draugiškumo ir bendradarbiavimo deklaracija. žadama keistis žmonėmis ir idėjomis. Tikimasi net pašalinti vizas tarp abiejų valstybių.

Prancūzija ir Lenkija turi gerų ryšių tradicijas iš senų laikų. Naujas kooperavimo laikotarpis prasidėjo su prezidento de Gaulle vizitu prieš 5 metus. Nauja, lankstesnė lenkų vyriausybė, vadovaujama Giereko, atnešė atodrėkį viduje su katalikų bažnyčia ir užsieniuose per sutartis su Bona, per prezidento Nixono priėmimą ir, dabar, per susitarimą su Prancūzijos vyriausybe.

TOKIJO. — Japonijos laikraštis Asahi paskelbė, kad skaitytojus apklausinėjus, rezultatai rodo, kad premjeras Tanaka yra populiariausias premjeras pokario metais. Net 62% gyventojų remia jo politinius ėjimus.

WASHINGTONAS. — Pietų Vietnamo ambasadorius Washingtone buvo skubiai iššauktas į Saigoną svarbiems pasitarimams. Washingtone spaudos sekretorius Ziegleris pareiškė nieko negalįs pasakyti apie Paryžiaus derybas, nes susitarta su Hanojum nediskutuoti derybų eigos ir rezultatų.

Kinija pagerbė San Marino valdžią

PEKINAS. — Komunistinė Kinija dažnai mėgsta tvirtinti, kad visos pasaulio valstybės, nežiūrint, didelės ar mažos, yra lygios. Kinijos diplomatai dažnai pasisako prieš "supergalybes", kurios išnaudoja savo tikslams mažesnes šalis. Šitokios politikos demonstracija įvyko Pekine, kur lankėsi San Marino respublikos "kapitonų - regentas" Giancarlo Ghironzi. Jo garbei surengtas banketas nesiskyrė nė kiek nuo prezidentui Nixonui ar japonų premjerui Tanakai surengto priėmimo.

Kinijos užsienio reikalų ministeris gyrė San Marino valstybę, turinčią 20,000 gyventojų, kaip savo laisvės ir nepriklausomybės meilės pavyzdį. "Mes esame laimingi, kad šalis, kaip San Marino, yra draugas", kalbėjo Chi Peng Fei — Kinijos užsienio reikalų ministeris.

San Marino regentas kukliai atsakė į tostą, pareikšdamas, kad San Marino respublika pasaulio politikoje tegali suvaidinti nedidelį vaidmenį, daugiau moralinį, kaip — politinį.

WASHINGTONAS. — Amerikos Partijos vadovybė skundžia teisme televizijos stotis, sakydama, kad jos neskelbia jokių žinių apie tos partijos veiklą ir tuo trukdo partijai rinkti aukas rinkimų kampanijai. Televizijos stotys dažnai pranešinėja apie demokratų kandidatų ar respublikonų veiksmus, tačiau visai tyli apie trečiosios partijos darbus. Partija reikalauja iš stočių 25 milijonų dolerių ieškinio.

ČIKAGA. — Okupanto trimitas "Vilnis", lietuvių komunistų dienraštis, neteko nuo vakar savo redaktoriaus V. Andriulio. Jam, esą, reikia poilsio.

Los Angeles. Cal.

Rūta Lee miesto valdžioj

Rugsėjo 8 d. L. A. Times editorialo dalies pirmame puslapyje išspausdino rašinį: "Ruta Lee O d for City Environmental Post". Įdėta ir fotografija. Šiam darbui Rūtą Lee-Kilmonytę paskyrė L. A. miesto taryba.

Dienraštyje rašoma, jog buvo ir opozicija, nes įžiūrėta būsiant interesų susikirtimo, kadangi Ruta Lee jau turinti miesto valdžioje pareigas — esanti narė miesto ekonominės plėtotės taryboje (Economic Development Board). Šios komisijos arba tarybos, kuriai Rūta Lee jau nuo seniau priklauso, uždavinys esąs reklamuoti Los Angeles, stengiantis į šį rajoną pritraukti ko daugiau biznio ir pramonės įmonių.

Antra vertus, kur daug biznio įstaigų ir fabrikų, ten didesnis aplinkos užteršimas. Tad ir kėlė vienas miesto tarybos narys (Bernardi) klausimą, kaip Rūta Lee galės skatinti ekonominę plėtotę, o kartu ir dirbti sumažinimui aplinkos užteršimo?

Rūta Lee aiškinusi, jog tos abi komisijos, į kurias ji paskirta, gali darbą sugretinti ir be susikirtimo dirbti. Tačiau, jei būsią reikalaujama, ji iš ekonominės plėtotės komisijos atsistatydinsianti. Miesto tarybos narys Bernardi prabilęs:

— Aš kalbu, kaip vienas atskiras miesto tarybos narys.

Rūta Lee į tai atsakiusi:

— Jei tai tik vienas n e! — nepasitrauksiu.

Miesto taryba patvirtino naujai įsteigtąją instituciją kovai su aplinkos teršimu, kurioj iš penkių trys nariai, įskaitytinai ir Rūtą Lee, yra moterys.

Skaitytojų balsai

To pat dienraščio rugs. 22 d. laidoje, skaitytojų laiškų skyriuje keliamas Rūtos Lee paskyrimo klausimas. Laiško autorius (Andre F. Stojko) vertina įvairius Rūtos Lee gabumus, bet sako, kad kovoti su aplinkos teršimu ji neturi kvalifikacijų ir smarkiai jis puola miesto tarybą už šį paskyrimą.

Rugsėjo 29 d. tame pat dienraštyje laiškų skyriuje vėl kalbama apie Rutą Lee. Laišką pasirašiusi Barbara Best. Sakosi nuo seniai Rūtą Lee pažįstanti, esanti jos draugė ir gerbėja. Vertinanti Rūtos sugebėjimus ir energiją.

Barbara Best sako, jog tasai laiško rašytojas (Andre F. Stojko), kurs pasisakė prieš Rūtos Lee paskyrimą į minėtą miesto komisiją, nepažįstąs pagrindinių demokratijos tradicijų, pagal kurias civiliniai žmonės dirba įvairiose miesto valdymo komisijose, atstovaudami publikai. Gi, įvairūs technikai, specialistai esą nuolatiniai miesto tarnautojai.

Laiško rašytoja iškelia Rūtos Lee talentą ir jos darbštumą. Pristato ją, kaip nevengiančią nė sunkaus darbo. Aktorė turinti platų patyrimą įvairiuose viešuose darbuose, tad pilnai tinkanti ir į miesto tarybos įsteigtą aplinkos apsaugos komisiją.

Be abejo, yra daug lietuvių, kurie Rūtai Lee Kilmonytei linki gero pasisekimo miesto valdymo darbuose, kurie linki jai energingai veikti, kad mažėtų bei išnyktų smogas, tas žmogaus ir augmenijos sveikatos priešas.

MAJORAS K. LIAUDANSKAS

RŪTA LEE - KILMONYTĖ

Atsisveikinta su Liaudansku

Rugsėjo 23 d. mirė ir rugs. 26 d. šv. Kryžiaus kapinėse palaidotas Kostas Liaudanskas, buvęs Lietuvos kariuomenės majoras, labai žymus kolonijos organizacijų veikėjas. Išgyveno 83 metus ir net iki pat šių metų pradžios buvo judrus, tartum jaunas vyras, kol nepagydoma liga sugriebė.

K. Liuadanskas pirmininkavo įvairioms organizacijoms, tą darbą iš metų į kitus pasiimdamas. Veiklus bendruomenėje, ramovėnuose, Balfe, Amerikos Lietuvių Tarybos skyriuje ir kt. Todėl daug žmonių dalyvavo jo laidotuvėse, daug pasakyta atsisveikinimo prakalbų. Jei kas iš draugų bei gerbėjų jau ir parašė šiam dienraščiui, tad vistiek matau reikalą Kostą Liaudanską paminėti. Niekada nebus perdaug apie jo veiklą pasakoti. Tai pavyzdingas lietuvis patriotas.

Kaip minėjau, visada judrus, miklus. Nors ir nejaunas, bet visur spėdavo, kur tik lietuvių ir lietuvybei veikiama. Automobilio nevairavo, jei nepasitaikydavo, kad kas pavėžintų, Kostas Liaudanskas nesibaimindavo ir varginančio miesto autobusais važiavimo, bet kur jis matė reikalą būti, visada buvo laiku.

Kai kolonijoje iškildavo atskirų grupių ar organizacijų veikloje nesutarimų plyšiai, Kostas Liaudanskas stodavo tarpininku nesutariančias grupes taikon suvesti, dailiai nesklandumus išlyginti. Žinoma, nevisada pavykdavo, nors taip ne dėl jo kaltės atsitikdavo.

Kartą poilsio valandėlėje vienas tautietis paklausė Kostą Liaudanską:

— Kaip tau ir nenusibosta organizacijose veikti? Kaip tu nesigaili pensininko pinigėlio, kad taip visada, visiems, kas tik aukas renka, duodi?

K. Liaudanskas pradėjo pasakoti, jog lietuvių ir lietuvybės labui jam miela padirbėti, negaila nė pinigo. Sakėsi kartą net susarmatinęs vieną už jį jaunesnį veikėją, kurs už visuomeninį darbą pareikalavęs kelionės išlaidų atlyginimo. Tai buvę Balfo valdybos posėdyje. Vienas narys prabilęs, aiškindamas, jog jam į Los Angeles iš namų Balfo reikalais važin ėti toloka. Prašęs atlyginti už kelionę.

Liaudanskas sakėsi pirmas aštrų balsą pakėlęs, tardamas:

.... Ko tu geresnis? Jei tau reiks mokėti, tai kodėl ir kitiems valdybos nariams nemokėti? O jei taip nusitarsim sau atlyginimą, kas beliks šalpai?

Tas pavyzdys rodo, kaip griežtas kartais būdavo Kostas Liaudanskas viešuosius lietuvių reikalus aptariant. Pats nebuvo savanaudis ir kitiems tokiais būti nelinkėjo.

Kolonija neteko veiklaus ir draugiško žmogaus. Liko žmona Juzė, duktė Elena Skirmantienė ir jos vyras Pranas Skirmantas, karo mokykloje buvęs mano būrio vadas.

Radijo programai reikia talkininkų

Rugsėjo 30 d. radijo pusvalandžio pranešėja ir Radijo klūbo pirmininkė Stasė Pautienienė kreipėsi į visuomenę, prašydama talkos. Reikia garso rekorduotojų, reikia ir redaktorių. Nuo savęs pridėčiau, jog reikia ir korespondentų — žinių rinkėjų.

Sunku pasakyti, kiek žmonių klausosi lietuviškos radijo programos, bet matant, jog nemažai žmonių lankosi klubo susirinkimuose, apsčiai publikos susirenka į radijo balius ir esama tiek rėmėjų, tad dėl radijo pusvalandžio reikalingumo ir naudingumo negali būti abejonės. Kas kita, kaip ir kada pavyksta sudaryti programą. Tačiau tobulėjimui nėra ribos.

Neseniai prakalbino mane Radijo klubo pirmininkė Stasė Pautienienė, sakydama, tur būt, aš nesiklausau radijo, tad ir Naujienose parašiau, jog čia Los Angelėj apie mirusius tyla — gera byla. Priešingai, radijo programose buvęs labai gražiai prisimintas Gasparas Velička, jo mirties dešimtmečiui suėjus.

Prisipažinau, jog tik "per didžiąsias šventes" radijo pasiklausau. Dažnai savaitgaliais, kai šeštadieni lietuviškas žodis per radiją leidžiamas, kur nors iškeliauju o kartais ir pamirštu radiją atsukti. Bet pasiteirauju, kas buvo naujo. Žinojau, jog per radiją Velička paminėtas, bažnyčioje maldomis prisimintas Mykolas Biržiška ir Dailiųjų menų klubo nariai savo sueigoje prisiminė rašytoją J. Tininį. Bet vistiek aš pasigendu tų vyrų paminėjimo viešuose susirinkimuose arba akademijose.

Ta pačia proga radijo klubo pirmininkė minėjo, jog būtų labai gera, kad atsirastų korespondentas, kurs aprašinėtų tai, ką gero išgirdo per radiją. Tuo tarpu, jei kas ir parašo, tai greičiau nusimeta į neigiamą kritiką.

Korespondentai reikalingi. Tačiau, mano nuomone, verta ne vien buvusius įvykius aprašinėti, o naudingiau kai kurias svarbias radijo programas iš anksto suplanuoti ir pareklamuoti, kad žmonės pasiklausytų.

Stasė Klimaitė, dabartinė Pautienienė, kaip solistė dainininkė ir vaidintoja Gasparo Veličkos dažnai būdavo labai mielai minima, kaip geriausia aktorė Nastės vaidmenyje Nemunas žydi spektakliuose. Ji ne tik vaidinimo gabumais pasižymėjusi, bet labai nuoširdžiai su visu ansambliu bendradarbiavusi. To nuoširdumo ir dabar Stasei Pautienienei netrūksta, kai ji tiek laiko gaišta ir energijos deda Radijo klubui ir radijo programas išsilaikyti. Ji ir kritikas linksmai su šypsena išgyvena. Visus kviečia į kūrybinę talką.

Los Angeles lietuvių radijo pusvalandis būna šeštadieniais, nuo 11 val 30 min., iš Inglewoodo stoties, banga 14.60.

— Santa Monica Lietuvių klubui ačiū už atsiųstą bilietą į klubo dešimtmečio balių. Žinoma, bilietas ne man asmeniškai, bet kaip Naujienų korespondentui.

J. Klauseikis

... ATSIMINIMAI IR MINTYS

... Kaina $5.00

... Knygą galima įsigyti Naujienose už $5.00, užsakant paštu reikia pridėti 25 centų pašto išlaidoms apmokėti ... Atsiminimų ir minčių ... tomą ... už $2.00

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street — Chicago 8, Ill.

LIETUVOS VARDO KILMĖ

Daugelis nori patirti, iš kur yra kilęs Lietuvos vardas, bet mažai kas šį klausimą studijavo. Apie lietuvių tautą ir lietuvių kalbą yra parašyta daug knygų ir brošiūrų. Lietuviai minimi senuose atsiminimuose ir metraščiuose. Ten minimas ir Lietuvos vardas.

Juozas Venclova, dirbęs prie šios studijos 20 metų, peržiūrėjo labai daug senų dokumentų. Savo studijoje jis nurodė kiekvieno žodžio metrikaciją ir surašė Lietuvos praeitį liečiančias knygas. Jis perskaitė šimtus knygų ir parašė 52 psl. knygelę, pavadintą LIETUVOS VARDO KILMĖ. Minkšti viršeliai, kaina $2. Knygelė jums bus pasiųsta, jei du doleriu atsiųsite šiuo adresu:

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

ARTĖJANČIAME NAUJIENŲ BANKETE

AIDUTĖS

Diriguos Alice Stephens

SEKMADIENĮ, ŠIŲ METŲ SPALIO 22 D., LINKSMINS SVEČIUS
BANKETAS VYKS VFW SALĖJE, 7254 W. 63rd ST.

Vakarienė — $8.00 asmeniui.

Šokiams gros A. Stelmoko orkestras.

Vietas rezervuoti prašome raštu Naujienoms (1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 arba telefonu: HA 1-6100.

Pradžia 4:00 val. po pietų.

Kviečiame visus iš anksto užsisakyti vietas artėjančiame

NAUJIENŲ BANKETE !!!

SLA SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

SLA — jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmokėjo daugiau kaip SEPTYNIUS MILIJONUS dolerių savo apdraustiems nariams.

SLA — didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvybės apdraudą ir ligoje pašalpą, kuri yra pigi, nes SUSIVIENIJIMAS neieško pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.

SLA — jau turi daugiau, kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą, tad jo apdrauda tikra ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudas nuo $100.00 iki $10,000.00.

SLA — jaunimui duoda gerą Taupomąją Apdraudą - Endowment Insurance, kad jaunuolis gautų pinigus aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai.

SLA — duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą: už $1.000.00 apdraudos tik $3.00 mokesčio metams.

SLA — AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asmenims, rekomenduojama lietuviškų KLUBŲ ir draugijų nariams. Už $1.000.00 akcidentalės apdraudos mokestis $2.00 į metus.

SLA — kuopos yra daugumoje lietuvių kolonijų. Kreipkitės į kuopų veikėjus ir jie plačiau paaiškins apie SUSIVIENIJIMO darbus.

Gausite spausdintas informacijas, jeigu parašysit:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

307 WEST 30 STREET, NEW YORK, N. Y. 10001

today's FUNNY

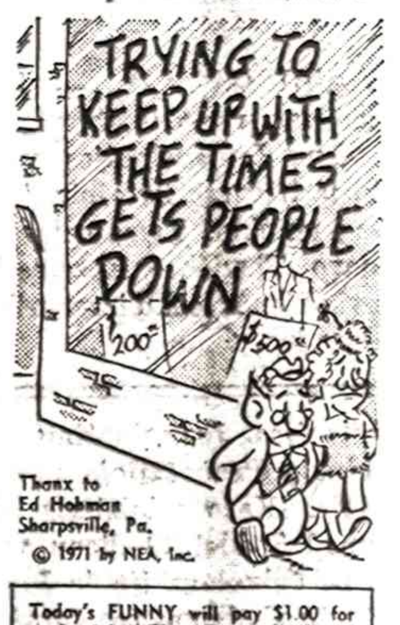

Thanx to Ed Hohman Sharpsville, Pa.

© 1971 by NEA, Inc.

Today's FUNNY will pay $1.00 for each original "funny" used. Send gags to: Today's FUNNY, 1200 West Third St., Cleveland, Ohio 44113.

JURGIS BLEKAITIS

BALYS SRUOGA, ASMUO IR KŪRĖJAS

(Tęsinys)

Pirmieji matymai — paskaitose, teatro seminare, šiaip universiteto atmosferoje — patys ryškiausi. Juose žmogaus pajautimas intuicija sustiprintas. Vėliau gi eilę neužmirštamų metų, nuo paskutiniųjų laisvės laikų iki abiejų okupacijų, — tą nykią eilę metų riša ir įprasmina virtinė šito tragiško didelio likimo žmogaus vaizdų.

Iš aukštaitiškos sultingos žemės užaugęs, jis atsinešė į pasaulį plačią ir šakotą, poetišką savo krašto dušią, didžiulį intensyvumą, meilę gyvenimui, žmogui ir visam, kas gražu ir tauru. Į jį tilpo be galo daug, ir nuotaikų kontrastai — nuo pakiliausio entuziazmo iki visiškos desperacijos — buvo jam lygiai būdingi, kaip daugelis kitų tariamų prieštaravimų, sulydytų jame. Jis buvo nuširdus, atviras, tiesaus žodžio žmogus — ir drauge uždaras, nesuvokiamas, sunkus prieiti ir suprasti. Jis buvo stiprus, valingas, griežtų reikalavimų sau ir kitiems — ir drauge kažkoks begalinis, mimoziškas trapumas, pažeidžiamumas jautėsi jame, lyg būtų netikras savimi ir silpnas. Jis, kurį — ypač jaunesni spaudą sekusioji visuomenė žinojo, kaip itin aštrios, pašaipios ir kandžios plunksnos savininką — jis, tas baubas, buvo drauge tas, pas kurį nelaimėj ar abejonėj, kaip į tikrą pribėgą, ateidavo draugai pasiguosti ir išsiverkti, ir jis, be sentimentalių aimanų, ramiu žodžiu ir nuoširdžiu, žmoniško įsijautimu jautriau, negu kas kitas, mokėjo suraminti, sustiprinti. Jei reikėjo veiksmų, jis niekad neskaičiavo ir savęs nesigailėjo, gelbėdamas kitus. Užvis labiau branginęs asmenybės laisvę, Sruoga visu savimi protestavo prieš bet kokį despotizmą, partiškumą, siaurumą ar kompromisō dvasią, verčiančią žmogų vardan "taikos bei ramybės", vardan sugyvenimo su visais atsižadėti dalies to, kuo jis tiki. Būdamas ištikimas sau ir viskam, ką jis mylėjo — ir ta graži idealisto ištikimybė tėvynei, menui, draugams, artimiesiems yra vienas būdingiausių Sruogos charakterio bruožų — jis nemokėjo ir nenorėjo nutylėti to, ką laikė peiktinu, ir jo tiesos žodis, nepalenkiamas ir kietas, aistringas kaip aistringa buvo iš prigimties gelmenų Sruogos meilė Lietuvai, — buvo jo dar neįkainuotas įnašas į mūsų tautinės kultūros kūrimą. Deja, tas pats tiesos žodis buvo ir daugelio asmeninių priešų priežastis, ir nedaug ką mūsų žymiųjų žmonių tarpe su tokiu pamėgiu šmeižė ir net tebešmeižia, dažnai tie, kuriuos jis kadaise savo draugais laikė... Turėjo Sruoga ir savyje vieną didelį priešą ir draugą, su kuriuo gyvenime teko nuolat kovoti, kuris tačiau teikė jo kūrybai nepaprasto polėkio ir sugestyvumo — tai jo prigimtas galingas, vos valdomas temperamentas. Tarytum visas lyriškos aukštaičių žemės gaivalas išsprūdo iš kalvų ir ežerų užburtos, suvaldytos rimties ir įsikūnijo jame, žmoguje, suteikdamas jam visas ypatybes to, ką mes jaučiame Lietuvos dvasioje. Kūrėjui tai buvo didi dovana — sparnai ir platybė; žmogui — reikalas nuolatinės disciplinos, valios pastangų valdyti, aprėžti save, suvesti į darbo valandas, visuomeninių, neišvengiamų konvenansų rėmus. Tatai buvo nelengva šiam nuotaikų ir didelių kraštutinumų žmogui. Dažnai pirmasis impulsas, pasikarščiavimas būdavo priežastimi veiksmo, kurį vėliau, nurimus, tekdavo apgailestauti. Ir didelė nelaimė buvo Sruogai, kai silpnumo valandomis gaivalas pratrūkdavo siautėjimu... Tačiau, drauge su tuo, kiek toje nelygioje prigimtyje buvo šviesos, šilimos! Sruoga buvo subtiliai jautrus kiekvienam talento blyksterėjimui, ypač — geros valios lydimam. Kaip jis džiaugėsi kiekviena, kad ir dar labai žalia, pradedančia, bet vilčių teikiančia pajėga! Čia jis buvo jaudinantis ir nepataisomas entuziastas!

Balys Sruoga ir Vanda Daugirdaitė 1920 ar 1921 m. pavasarį Kaune prie Basanavičiaus prospekto.

Apie tai, kas jam buvo brangiausia, jis nemėgo kalbėti ir vienodai niekino frazinį ir parodomąjį religingumą, kaip ir tokį patriotizmą, tuo siutindamas visokių rąšių fariziejus ir teikdamas jiems progos apšaukti save bolševiku. Bet niekam tas kaltinimas n egalėjo būti absurdiškiau pritaikytas! Visas Sruogos gyvenimas, visa jo brandžioji kūryba buvo tarnavimas gėriui ir tautai. Užaugęs itin religingoj nuotaikoj, jis visam amžiui išsaugojo meilę paprastam, giliam ir tyram savo tėvų religiniam jausmui, jų gražiai tradicijai, ir niekas po Strazdelio nėra parašęs tokių tikrų ir nuoširdžių giesmių, kaip tos, kuriomis Sruoga taip noriai kuria savo veikalų lietuviškąją atmosferą. Bet drauge jis buvo žinomas nesutaikomu priešiškumu visokiai spekuliacijai Dievo vardu, kurios taip daug visada buvo ir tebėra visose mūsų gyvenimo srityse.

Visas savo didelės prigimtines jėgas atsinešęs iš liaudies, jis buvo drauge plataus akiračio europietis ir, rūpindamasis mūsų kultūros savitu ūgiu, jis drauge nesiliovė skatinęs semtis iš visų tautų kultūrinio lobyno, mokytis iš visų ir visada. Jis buvo tikras visuomenininkas, ir bendrieji krašto reikalai, ne tik kultūriniai, bet ir ūkiniai, politiniai jam visada rūpėjo opiau, negu savi, asmeniniai. Tačiau drauge jis buvo didžiausias individualistas, netelpąs į jokius visuomeninius rėmus, jokią partiją ar programą, ir, man rodos, čia nėra jokio vidinio prieštaravimo, veikiau — būtinybė, kad jis, būręs universitetinį ir, iš dalies, teatrinį jaunimą bendron kultūrinėn kovon, bendron kūrybon, — pats visada buvo vienas. Gal dėl to, kad jis atstovavo tik vienai, labai idealistinį ir labai lietuviškai pasaulėžiūrai, kovotojiškai nesutaikomai — Sruogos pasaulėžiūrai. Vieni ir vieniši savo lygyje stovėjo ir jo didieji kūriniai, nerasdami net šviesuomenėje platesnės auditorijos, nerasdami jiems gyvybę suteikiančio teatro. Dėl to jautrus ir ambicingas rašytojas labai kentėjo. Jis žinojo savo kūrinių vertę, jis rašė juos tarsi krauju, sumobilizuodamas visas dvasines ir fizines jėgas, — rašė liepsningai, sruogiškai, iki visiško išsekimo.

Aš temenu jo sunkų ir gilų jaudinimąsi, kai kuris naujas jo veikalas išeidavo į viešumą. Didysis teatro mylėtojas ir įkvėpėjas, jis visiškai nemokėjo būti teatrališkas, skaitydamas viešai savo kūrinius, ir darė tai, labai prisiversdamas, nugalėdamas didelę kančią. Dažnai jis pavesdavo perskaityti kitam ir tada sėdėdavo sustingęs, uždengęs veidą rankomis, lyg iš anksto pasiruošęs tiems nesupratimo smūgiams, — kad ir ne priekaištams, tik abejingai, skaudžiai tylai, kuri dažnai būdavo skirta jo kūrybai. Atmenu tokį jo "Apyaušrio dalios" nepriėmimą. Gana gausiame Vilniaus kultūrininkų būry vienas žymus aktorius nepaprastai blogai perskaitė jo veikalą, viską sujaukdamas, užtemdydamas prasmę, pasmaugdamas lyriką. Net ir geriausiais norais klausytojai negalėjo susidaryti pilnesnio vaizdo, ir po skaitymo stojo ledinė, niūri tyla. Sruoga vis neatitraukė rankų nuo veido. Klausytojai po truputį ėmė kilti iš vietų, pirmiau nedrąsiai ir tyliai, vėliau — vis balsiau besišnekėdami... apie pašalinius dalykus. Po to vakaro Sruoga kelias dienas neišėjo iš namų — jis sirgo, kūnu ir dvasia sirgo. Nesupratimas, neradimas širdyse aido jo taip stipriai ir aistringai tėvynės ir žmonių meilės giesmei buvo Sruogai be galo skaudus.

Tose sunkiose audrų dienose, kada ne tik atskiri asmenys, bet ir tautos laiko likiminius bandymus, kada kovoj ir kančioj iškyla daug naujų, kuklių vardų, o aptemsta senieji gerovės meto herojai, — Sruoga, kaip asmuo ir kūrėjas augo ir grūdinos, vis ryškiau ir sąmoningiau vykdydamas savo tautinę misiją, vis naujiem, platesniem sluogsniam šviesdamas pavyzdžiu ir padrąsinimu.

Labai stiprus ir tikras savimi, arba tiksliau — kažkuo surastu savy, neabejotinai vertingu, — toks man atrodė bendras ano meto Sruogos įspūdis, kada dar Lietuva tebebuvo laisva valstybė, kada jos ir ūkinė gerovė, ir kiek lėčiau — kultūra nuolat kilo, ir tik, kaip artėjančio viesulo atgarsiai, giedrą temdė pirmieji smūgiai: Klaipėdos aneksija, lenkų ultimatumas. Ano meto fone Sruoga stovi, kaip savarankiškas reiškinys, kaip kūrybingas asmuo, nenorįs prisiderinti prie savim patenkintos bekoninės politikos unisono, vis nerimstąs ir reikalaująs iš kitų nenurimti, nuolat akcentuojąs kultūros reikalų pirmumą, nuolat opozicijoj prieš nusistovėjimą ir biurokratizmą, skatinąs bendrai su savo teatriniu prieaugliu kovą už savitesnį meną, už tautinę kultūrą.

Bolševikams užgriūvus, kada daug kas iš naivumo ar apskaičiavimo puolė naujiesiems ponams į glėbį, Sruoga iš karto įvertino padėtį ir stengėsi likti juo pasyvesnėj, mažiau įpareigojančioj padėty. Jis nesiekė ir negavo jokių paaukštinimų, jokių atsakingų pareigų, o ir mus, kelis jaunus ir neprotingus studentus, kurie, skambių žodžių suvedžioti, bandėm įsijungti į naująją srove, drąsiai, griežtai ir tėviškai pabardamas mokė.

Jau rudenį jis parašė aštrią satyrą "Našlaitėlį" ir, nei namiškiams apie tai neprasitaręs, rizikuodamas paleido kursuoti per rankas, tėkšdamas ją ant atsakingo pareigūno stalo. Jis mus "gydė nuo bolševizmo", kaip pats išsireikšdavo, kiekviena proga pašiepdamas įvairių mažaraščių aukštų sovietų valdininkų žygius, jų buką partiškumą ir žiaurumą. Jo nusistatymas ir patiems bolševikams ilgai nebuvo paslaptimi. Kelis kartus pernelyg neatsargiai pasisakęs, jis tik jau tada nežuvo — tik kelių jam draugiškų ir atsakingų žmonių pastangomis pavyko jį išgelbėti. Dėl to ir jo tuo metu parašytasai vienas stipriųjų veikalų, "Apynaušrio dalia", buvo atmestas iš lietuvių meno dekadai Maskvoje numatytųjų kandidatų tarpo, ir buvo priimtas daug silpnesnis ir senas dalykas — Petrulio "Prieš srovę"; nors, šiaip, būtent, tos Sruogos pjesės siužetas, iliuetruojąs per visą jo kūrybą einančios minties atkarpą: lietuvių amžina kova dėl laisvės, — bolševikų galėjo būti lengvai interpretuojama sau palankių būdu — kaip valstiečių kova prieš ponus.

Laimingai ir be priekaišto praėjęs pirmąją bolševikų okupaciją, Sruoga neturėjo tokios sėkmės su ją sekusios metu. Lygus "draugas" raudoniem ir rudiem, jis ir vėl sustojo toj pozicijoj, kurią jam diktavo lietuvio pareiga: sąmoningoj ir aiškioj, kad ir ne viešoj kovoj. Ir šiuo kartu jis buvo dvasios vadu ir mokė, Nietzschės žodžiais, gyventi ant vulkano". Jo tikėjimas Lietuva vis augo — tąja Lietuva, kuri, kaip sako jo tuomet sukurtasai Kazimieras Sapiega —

— "Žiemos iškentus šalti,
Dainuojančiu pavasariu suūs.
Išmetus iš krantų putas šiukšlėtas,
Iš gelmenų sugaus gyvybė tokia,
Kad jos aidais dundės Uralo girios,
Karpatų skiauterys ir Elbos šlaitai".

Po to, kai 1943 m. kovo 16 d. naktį jį išsivedė brutalūs SD (nacių saugumiečiai) kariai, daugelis mūsų, net jo šeima, daugiau jo nebematė. Keli metai kančių, pažeminimo, bado ir ligų palaužė fizines Suogos jėgas, bet nepalaužė jo dvasios. Tiesa, pradžioje laiškuose jis skundžiasi vos pakeliamu tėvynės ilgesiu, susenimu, jėgų ir nervų nusilpimu, bet ir koncentracijos lageryje jis nepameta, o priešingai, dar užaugina ir užgrūdina savo šviesų idealizmą, tikėjimą lietuvių tautos ateitimi ir jos kultūrine misija. "Aš esu įkaitas už mūsų tautą, ir tos aukos suvokimas palengvina man gyvenimą", — rašo jis laiške iš Stuthofo. Ir toliau: "Mūsų tautos tradicinės etninės ir estetinės sąvokos man virto mastu. Aš didžiuojuos, būdamas įkaitu už tą didžiąją vidinę kultūrą. Svarbiausia mums dabar — išsaugoti mūsų žmogiškąją vertę. Gyvename ne šiai dienai". (B. d.).

DĖMESIO!

Norintieji pirkti namus ar kitą nekilnojamą turtą Floridoje, St. Petersburgo apylinkėje, pasinaudokite rimto ir sąžiningo Berger-Samuels Real Estate patarnavimu.

6395 GULF BOULEVARD, ST. PETERSBURG, BEACH, FLORIDA 33706
TELEF (813) 362-1171

ĮGALIOTINĖ IRENA RACINSKIENĖ — BROKERĖ ALICE FISHER

Reikiamas informacijas ir patarimus suteiks I. Račinskienė — Sabal Palms motelio savininkė — 1301 Gulf Way, St. Petersburg Beach, Florida 33706. Telef. (813) 362-4321.

Atvykusieji susipažinti su vietos padėtimi, iš aerodromo ar stoties bus atvežti ir gaus nemokamai nakvynę Sabal Palms motelyje. Gi perkantieji, galutinam sutvarkymui pirkimo reikalų, gaus nemokamai vieną savaitę gyventi minėtame motelyje, kuris yra prie pačio paplūdimio.

Tad nepraleiskite retos progos, pasinaudokite šiuo pasiūlymu ir įsigykite nuosavybę lietuvių pamėgtoje vietovėje.

Jau išėjo seniai laukta
Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina $2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

SAVE AT
Mutual Federal Savings and Loan

FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION — INSURED UP TO $20,000

2212 W. CERMAK ROAD — CHICAGO, ILLINOIS 60608
Peter Kazanauskas, President Phone 847-7747

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

6% Per Annum ON SAVINGS CERTIFICATES OF $10,000. OR MORE 2 YEAR MATURITY

WEAL

Paid and Compounded QUARTERLY 5% Per Annum REGULAR PASSBOOK ACCOUNT

NOW INSURED TO $20,000.

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION — INSURED UP TO $20,000

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka di didelius darbus. Pirma, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuošimčius nuo mėnesio pirmos.

6% PER ANNUM ON SAVINGS CERTIFICATES OF $5,000, OR MORE, 2 YEAR MATURITY.

5% UNIVEST TAUPYMO SĄSKAITOMS.

Taupymo Indėliai Apdrausti iki $20,000.

UNIVERSAL
SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608
VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS
Įsteigta 1923 metais Tel. 421-3070
Įstaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:
In Chicago $22.00 per year, $12.00 per six months, $7.00 per 3 months. In other USA localities $20.00 per year, $11.00 per six months, $6.00 per three months; Canada $22.00 per year; other countries $23.00 per year.

15 cents per copy, 15 c. on Saturday

Dienraščio kainos:

Chicagoje ir priemiesčiuose	
metams	$22.00
pusei metų	$12.00
trims mėnesiams	$7.00
vienam mėnesiui	$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	$20.00
pusei metų	$11.00
trims mėnesiams	$6.00
vienam mėnesiui	$2.00
Kanadoje:	
metams	$22.00
pusei metų	$12.00
vienam mėnesiui	$3.00
Užsieniuose:	
metams	$23.00
pusei metų	$13.00
vienam mėnesiui	$3.50

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Telef. HAymarket 1-6100.

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Geras senatoriaus patarimas

Senatorius Edmund Muskie, penktadienio, sp. 13 d. popietę kalbėdamas sukviestiems Chicagos visuomenės veikėjams patarė balsuoti už Cook apskrities ir Chicagos pietinių rinkiminių distriktų demokratų kandidatus. Sen. Muskie yra geras kalbėtojas. Savo mintis jis dėsto logiškai ir įtikinančiai, bet pirmoje savo kalbos pusėje jis net nepaminėjo demokratų partijos kandidato į prezidentus vardo.

Sen. Muskie išvardijo visus salėje buvusius demokratų partijos kandidatus į JAV kongresą, į Illinois senatą ir Illinois seimą, bet jis nerado reikalo plačiau kalbėti apie demokratų kandidatą į prezidentus. Jis net prisipažino, kad dabartinis demokratų partijos kandidatas nėra jo rinktas pirmas kandidatas šioms pareigoms. Jeigu nuo sen. Muskie būtų priklausę, tai jis būtų parinkęs kitą kandidatą.

Vėliau senatorius Muskie krtikavo prezidentą Niksoną dėl vieno jo pareiškimo, padaryto lygiai prieš keturis metus. Prezidentas Niksonas spalio 13 dieną tiek pasakęs, kad žmogus, kuris per keturis metus nepajėgs baigti Vietnamo karo, neturėtų būti išrinktas į Baltuosius Rūmus. Prezidentas Niksonas kritikavo prezidentą Johnsoną už tai, kad jis nepajėgė baigti Vietnamo karo. Jis kritikavo sen. Humphrey, kuris kandidatavo į prezidentus, o kalbos pabaigoje prižadėjęs karą Vietname tuojau baigti. Tuo tarpu jau praėjo keturi metai, o karas Vietname dar nebaigtas.

Sen. Muskie pripažino, kad prezidentas Niksonas atšaukė didžiausią Amerikos karo jėgų dalį iš pietų Vietnamo. Jo prezidentavimo pradžioje Vietname buvę pusė milijono Amerikos karių, o dabar ten likę tiktai 56,000. Sen. Muskie pridėjo, kad Vietname dar tebėra 50,000 Amerikos lakūnų, Vietnamo vandenyse stovi daug Amerikos karo laivų. Bet senatorių labiausiai nustebino tas faktas, kad prezidentas Niksonas vien tik paskutiniais metais šiaurės Vietnamo karo centruose išmetė daugiau bombų, negu jų buvo išmesta Antrojo Pasaulinio ir Korėjos karų metu kartu sudėjus.

Sen. Muskie tvirtina, kad krašto gyventojai, besilaikydami paties prezidento Niksono patarimo, lapkričio mėnesį neturėtų balsuoti už prezidentą Niksoną dar vienam keturių metų terminui. Senatorius kritikavo prieš keturis metus padarytą netikslų karo pabaigos apskaičiavimą. Jis užmiršo, kad karą Vietname rengėsi baigti kiti Amerikos prezidentai ir įtakingi JAV kariuomenės vadai. Visi jie klydo, nes jie niekad nemanė, kad dvi galingos komunistų valdomos valstybės siųs tiek daug karo medžiagos į šiaurės Vietnamą ir kurstys komunistus vartoti tokias žiaurias prie mones pietų Azijai pavergti. Prezidentas Niksonas , būdamas laivyno kapitonas, tikėjosi karą baigti, bet ir jo apskaičiavimai buvo netikslūs, kaip jie buvo netikslūs ir kitų Amerikos karo specialistų.

Sen. Muskie kritikavo seną prezidento posakį, bet jis padarė dar didesnę klaidą. Neužtenka kritikuoti, neužtenka pasakyti, kad tas karas brangiai kainuoja, reikia aiškiai ir konkrečiai nurodyti, kaip jis siūlo minėtą karą baigti. Sen. Muskie kritikavo prezidentą Niksoną, bet savo kalboje jis neužsiminė apie sen. McGovern pasiūlymą Vietnamo karui baigti. Sen. Muskie turi daugiau patyrimo ir gerai žino, kad sen. McGovern planas karui baigti yra neįvykdomas. Jeigu amerikiečiams tektų vadovautis sen. McGovern planu karui baigti, tai reikėtų tuojau atiduoti visą pietų Vietnamą komunistų sauvalei. Turint galvoje, kad didokas skaičius šiaurės Vietnamo gyventojų, bėgdami nuo komunistų teroro, atbėgo į pietus, tai komunistai, pagrobę pietų Vietnamo valdžią, su ruoštų pačias didžiausias skerdynes. Amerikiečiai tokių skerdynių nenori išvengti.

Prezidentą Niksoną lengva kritikuoti, bet pasiūlyti geresnį planą karui baigti, kada žinai, kad komunistai ne karo pabaigos nori, bet jiems rūpi užkariauti pietų Aziją ir apiplėšti dar nepavergtų kraštų gyventojus, tai jau visai kitas reikalas. Visi žinome, kad dabartinis prezidentas labai gerai pažįsta komunistus ir moka su jais vesti taikos derybas. Prezidento Niksono pasiųsti atstovai tariasi su Vietnamo komunistais Paryžiuje, bet Amerikos lakūnai verčia bombas į komunistų karo centrus, besiveržiančius į pietus ir bandančius pasiekti Saigoną. Komunistai skundžiasi, kad Amerikos aviacija jiems labai kenkia, bet jie neatšaukia savo atstovų iš Paryžiaus.

Sen. Muskie gerai pažįsta krašto nuotaikas, todėl vietos demokratams jis patarė organizuoti lokalinę rinkiminę kampaniją ir kviesti žmones balsuoti už vietinius demokratų partijos kandidatus.

SAULIUS ŠIMOLIŪNAS

LIETUVIŲ STUDENTŲ SANTAROS ĮSTEIGIMO DVIDEŠIMTMETIS

1954 metais Tabor Farmoje buvo įsteigta Lietuvių Studentų Santara. Pagrindinė išorinė priežastis buvo 1953 metais Nepriklausomųjų sąrašo pralaimėjimas ateitininkams į Lietuvių Studentų Sąjungos JAV centrinius organus. Vidinės priežastys buvo pajutimas, jog išeivių bendruomenė konservatyvėja katalikų bloko nusistatyme monopolizuoti lietuvišką gyvenimą, o liberališkai nusiteikę studentai turi burtis į savo junginius.

Tie, kurie suorganizavome Lietuvių Studentų Santarą, buvome pasidalinę dėl paskirties. Raimundas Mieželis, Leonas Sabaliūnas buvo už suradimą modus vivendi su akademikais skautais, kurie tuo metu ateitininkų įtakoje draudė savo nariams priklausyti politinėms organizacijoms, o tai reiškė turėjimą tik neformalios organizacijos rinkimų reikalams į Lietuvių Studentų Sąjungą. Vytautas Kavolis, Julius Šmulkštys ir aš buvome už naujos formalios organizacijos įsteigimą.

Tačiau ir čia jau plačiai įvairavo nuomonės. Vytautas Kavolis studijavo socialogiją, Julius Šmulkštys politiką, aš pats filosofiją. Kavolis buvo linkęs daugiau už šmulkštį į agitacinį darbą bei švietimą obalsiais ir panašiai, kurie skambėjo, sakykim, kaip "laisvo žmogaus kelias į lietuviškumą" arba "neideologinė organizacija". Aš vien dėl savo studijų pobūdžio tokiam priėjimui buvau priešingas ir kaip tik skelbiau mūsų liberalinę pasaulėžiūrą, kuri būsianti mūsų atsakymas gyvenimo problemoms ir visai organizacinei veiklai. Vyko daug susirašinėjimų, pasimatymų, susirinkimų.

1954 metais rugsėjo mėnesį buvo įsteigta Lietuvių Studentų Santara. Šį vardą sugalvojo Antanas Banionis ir aš pasiūliau suvažiavimui kaip daugiausia atitinkanti liberalinės pažiūros krypčiai. Pirmoji valdyba susidarė iš pirm. Vytauto Kavolio, vicepirm. Juliaus Šmulkščio, sekretoriaus Leono Sabaliūno, iždininko Zenono Rekašiaus ir nario ideologiniams reikalams, manęs. Sovatiškai tai buvo koaliciné valdyba: Zenonas Rekašius buvo tradicinis tautininkas, Leonas Sabaliūnas palinkęs tautininkams, Julius Šmulkštys ir Vytautas Kavolis arti liaudininkams, aš pats socialistams.

Kadangi nebuvo impulso pasaulėžiūros vystymui tuo metu sukatalikėjusioje visuomenėje, Santaros pirmieji metai praėjo praktiškų problemų sprendime, kaip kad bandymas surasti susitarimą su akademikais skautais (jo nesurasta), su šviesa (jis surastas), skyrių steigimas Chicagoje, New Yorke, Bostone, Detroite, Clevelande, Los Angeles.

Ideologinio išvystymo trūkumas buvo užpildytas kultūrine veikla, rengiant literatūros vakarus, parodas, minėjimus. Bet tai neleido išvystyti liberalinės kūrybos išeivijoje principų. Grynai kūrybiniais kriterijais, Santaros leidiniai ir renginiai buvo aukštos kultūrinės vertės, bet jie neturėjo krypties. Individualiai čia daug pasidarbavo Algimantas Mackus, bet jis labai anksti pasitraukė iš gyvųjų tarpo.

Ideologinio išvystymo nebuvimas daugiausia atsiliepė į organizacinius reikalus. Buvo daromas kompromisas po kompromiso ir pagaliau visai panaikintų organizacinė struktūra. Kompromisai atsirado dėl konservatyvių žmonių atsiradimo organizacijoje. Kai lietuviškame katalikiškame gyvenime suklestėjo reakcinės jėgos ir, sakykim, Jono Šoliūno žygį į Selmą, Alabamą, Draugas sudegino savo kultūriniame priede, tuomet Santaros veikėjai sveikino katalikus už pažangą dėl Jono XXIII enciklikos Pacem in Terris. O kai į New Yorko Santaros susirinkimą atėjo Jungtinių Tautų bibliotekos direktorius Levas Vladimirovas, tuomet katalikai subuntavojo konservatyvius šviesiečius nuversti teisėtai išrinktą ir daug nuveikusią valdybą, kuriai man teko vadovauti. Šiandien kas liko iš Santaros yra labai nepavojingas ir prijaukintas katalikų palydovas, kuris tik taip ir suprantamas.

Minint Santaros dvidešimtmetį, mes nekeliame klausimo kas buvo, bet kas galėjo būti. Atmesdami visokias revizionistines nerimtas pažiūras apie krikščioniškos ir liberalinės pasaulėžiūrų suartėjimą, mes pramatome ateityje rimtą būtinybę, turėti atsakomingą visuomenę bei politinę liberalinę socialistinę pažiūrą į savę, į savo tautą, išeivją ir pasaulį. Ir šio sentimentalaus dvidešimtmečio progą būtina rimtai pagalvoti apie lietuvišką liberalinę kryptį.

CLEVELAND, OHIO

Clevelande laukiamas Vliko seimas

Jau treti metai iš eilės, kaip Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Valdybą, vykdydama jos seimo daugumos pageidavimą, savo metinius suvažiavimus šaukia skirtingose šio krašto vietovėse. Seimo susirinkimai jau yra buvę Chicagoje, Detroite, o šių metų sesija yra pašaukta susirinkti Clevelande š. m. lapkričio mėn. 25-26 dienomis.

Clevelande lietuviai ypatingai dėmesio rodo šiam įvykiui ir tuo pačiu metu, kai Vliko valdyba New Yorke šiomis dienomis jau baigia parengti visą šių metų seimo darbų programą, Clevelando lietuviai skubiai sukruto ir visomis jėgomis stengiasi tinkamai pasirengti šį seimą deramai priimti. Daromos pastangos suburti galimai daugiau jėgų suorganizuoti pačias geriausias sąlygas seimo darbų pasisekimui patikinti ir visus atvykusius delegatus lietuvišku širdingumu priimti.

Šiam tikslui Clevelande yra sudarytas plačios visuomeninės apimties komitetas. Šis komitetas techniškam darbui vadovauti išsirinko prezidiumą: pirm. — J. Daugėla, vicepirm. — inž. A. Pautienius ir J. Malskis,ižd. — Pr. Razgaitis, sekr. — N. Kersnauskaitė ir nariai A. Kasulaitis, A. Augustinavičienė, J. Virbalis.

Spalio mėn. 8 d. buvo sukviestas komiteto susirinkimas, kuris svarstė ir plačiai diskutavo visus prezidiumo pasiūlytus planus ir svarstė visą numatytą priėmimo planą.

Visi seimo posėdžiai įvyks Hollenden House viešbučio patalpose. Šis viešbutis Clevelande yra visai neseniai pastatytas ir yra vienas moderniškiausių viešbučių šiame mieste. Komisija išrūpino žymiai papigintas kambarių kainas seimo delegatams jame apsigyventi.

Kaip paprastai Vliko seimo posėdžiai yra atviri ne tik spaudos ir radijo atstovams, bet ir visai visuomenei, tad ir visi Clevelando lietuviai turės malonią progą patys savo akimis pasekti visą seimo eigą ir ypatingai gausių būrių atsilankyti į seimo atidarymo iškilmingą posėdį. Į seimo atidarymą yra pakviestas miesto meras Ralph Perk.

Seimo balius-vakarienė seimo delegatams pagerbti yra rengiama Šv. Jurgio parapijos salėje. Salė bus deramai šiai progai parengta ir dekoruota, bus soti vakarienė su gėrimais, o šokiams yra pasamdytas trankus orkestras. Manoma, kad šis balius bus vienas šauniausių šio rudens panašaus pobūdžio parengimų Clevelande. Baliaus metu Clevelando lietuviai turės malonią progą susitikti ir asmeniškai pabendrauti su Vliko veikėjais ir seimo delegatais susivažiavusiais iš įvairių Amerikos ir Kanados vietovių. Baliaus meninėje programoje pasirodys jaunieji Clevelando lietuviai muzikos talentai.

Baliaus svečių ir jų auto mašinų apsaugai patikinti vakaro metu bus išrūpinta atitinkama miesto policijos apsauga.

Be šių pagrindinių Vliko seimo priėmimo darbų, komitetas stengiasi sudaryti sąlygas Vliko pirmininkui apsilankyti miesto rotušėje ir pasimatyti su miesto meru, bei nuvykti į vietinių laikraščių redakcijas ir pasirodyti televizijos ir radio stočių programose. Visais šiais būdais norima išnaudoti seimo proga dar sykį atkreipti plačiosios amerikiečių visuomenės dėmesį į Lietuvos laisvės bylą ir mūsų krašto tragišką nūdienę padėtį.

Taip pat seimo dienomis yra rengiama ir ištisa eilė kitų smulkesnių parengimų ir susitikimų, kurie bus paskelbti kiek vėliau. Visas informacijas seimo reikalais galima gauti pas komiteto prezidiumo narius, o bilietus į balių vakarienę jau šiuo metu galima užsisakyti pas Pr. Razgaitį — tel.: (216) 442-9321.

J. Dgl.

Georgijos valstijos gyventojas Charlie Marion ieško vienoje upėje aukso. Jis automobilyje vežiojasi kilnojamą smėliui plauti mašiną.

DARBAS IR MOKSLAS AMERIKOJE

DR. ANTANAS J. GUSENAS

46

Kiekvienas gavome po 135 dolerius. Tai buvo didelis pinigas, tais laikais. Šeimininkas buvo teisingas. Jis mums prižadėjo mokėti po 60 dolerių. Mes atvažiavome anksčiau ir dirbome kelias rugpiūčio dienas. Jis užmokėjo, kas mums priklausė ir dar kiekvienam pridėjo po kelis dolerius.

Pasigavo jis mane vieną ir paklausė, ar aš nesutikčiau toje farmoje praleisti visą žiemą..

— O ką aš čia daryčiau? — paklausiau.

— Prižiūrėtum arklius, karves ir kiaulę, — jis man atsakė.

— Vienam čia nebūtų pakankamai darbo, — atsakiau.

— Galėtum knaibytis prie namų. Pašertum arklius, numestum dobilų karvėms, palesintum vištas, o likusį laiką galėtum pasilsėti.

— Jeigu aš čia turėčiau savo knygas, tai galėčiau mokytis, — jam paaiškinau.

— Tai kur tavo knygos? — jis paklausė.

— Kokias turėjau, tai palikau Montrealyje, o dabar kaip aš jas iš ten gaučiau?

— Gali išrašyti, tau galės jas pasiųsti, — jis man paaiškino, — O vėliau dar paklausė:

— O ką tu nori mokytis?

— Aš pats dar nežinau, bet aš noriu eiti į kolegiją ir baigti aukštuosius mokslus, — jam atsakiau.

— Noras labai geras, bet ką vėliau darytum?

— Aš norėčiau būti gydytoju, jeigu pajėgčiau.

— Būti gydytoju reikia labai daug pinigų, — jis man atkirto. — Tu gali būti ūkininku, tai uždirbsi daugiau, negu gydytojas. Ir tau nereikės tiek pinigų išleisti mokslui.

— Tu pasilik čia per žiemą, o ateinantį metą ir vėl galėsi pas mane dirbti, jis man pasiūlė. — Tau geresnis išrokavimas dirbti ūkyje, nusipirkti farmą. Verstis iš žemės ūkio lengviau ir naudingiau, negu leisti laiką ir pinigus gydytojo amatui pramokti.

— Duok man per naktį pagalboti, — atsakiau, — o rytoj aš pasakysiu, pasiliksiu čia žiemai, ar nepasiliksiu.

Farmerio pasūiymas man nedavė ramybės visą naktį. Neiškenčiau ir pasakiau Stašekui. Jeigu jis samdytų abu, tai abu gal ir pasiliktume per žiemą, bet vienam likti man buvo baisu. Apylinkėje nebuvo žmonių. Artimiausia farma buvo kokių 10 mylių atstumoje. Geležinkelių stotelė dar toliau. Esu tikras, kad ji buvo dvigubai toliau.

Gyventi toje mažoje bakūžėje, žinant, kad aplinkui nėra gyvos dvasios, manės netraukė. Aš girdėjau, kad žiemos metu, kai užeina didelė sniego audra, tai priverčia kelias pėdas sniego. Vietomis užverčia kelius, namus ir visus takus. Wisconsin valstijoje ūkininkai turi kelias dienas kasti, kol prasikasa iki tvartų, kad pamaitintų galvijus, o Saskačevane to sniego gali iškristi dar daugiau, nes vieta yra toliau į šiaurę. Čia yra žymiai šalčiau, pučia stipresnis vėjas...

Jeigu jau pats savininkas nenori čia leisti žiemos mėnesių, tai kuriam galui man čia pasilikti? Jeigu, įsivaizduokite, čia priverstų sniego, kad aš negalėčiau durų pradaryti. Ką aš galėčiau daryti? Aš pats viduje dar galėčiau prasimaitinti ir pralaukti, bet ką aš galėčiau duoti arkliams ir karvėms. Jeigu aš negalėčiau prie jų prieiti, tai kaip aš jiems galėčiau duoti pašaro arba vandens?

O kas atsitiktų, jeigu aš žiemos metu susirgčiau? Ko aš prisišaukčiau? Juk ir stipriausias žmogus gali peršalti ir susirgti. Kokių vaistų reikėtų imti ir kur aš tuos vaistus gaučiau?

Man buvo baisi ir vienatvė. Vieną dieną, dvi dieni galėčiau ir vienas pabūti, bet aš nežinau, ar aš išlaikyčiau savaitę ar kelias savaites. Aš jau žinojau, kad svarbiausius gyvenimo nutarimus žmogus turi vienas daryti, bet yra visa eilė antraeilių klausimų, kurių vienas gali nepajėgti. Į ką kreipsiuosi, jeigu mane vienatvė pradės slėgti? Žinau, kad šuo ir arklys yra dideli vieniso žmogaus draugai. Bet aš nebuvau tikras, kad žiemos mėnesiais aš visą laiką turėsiu šiuos draugus. Jeigu mane užvers storu sniego sluoksniu, negalėsiu pasiekti tvarto, tai kokiu būdu aš galėsiu paglostyti arklio karčius?

— Žiemą geriausia šunis laikyti tvarte, — nejučiomis prasitarė šeimininkas, kai kalbėjome apie žiemojimo darbus ir sąlygas.

— Kodėl ?— aš jį paklausiau.

— Šunys prapuola, — jis atsakė. — Jie užuodžia ko kio žvėries pėdsakus ir pasileidžia juos sekti. Labai dažnai jie patenka į vilkų rują, kuri šunies jau nebepaleidžia...

Jeigu vilkai, galvojau, jau šunis sudrasko, tai kodėl jie negalėtų ir manęs pasiekti? Juk man teks išeiti. Reikės nueiti prie tvartų, juos atsidaryti, pagirdyti arklius, atnešti vandens karvėms. O jeigu tada mane vilkai užpultų, ką aš galėčiau padaryti? Be to, atsimenu, girdėjau pasakojimų ir apie pasikasimą į vištininkus ir tvartus. Žvėrys, kai išalksta, tai yra labai išradingi. Jie moka pasikasti ir pasiekti stipriausiame tvarte laikomus galvijus. Kaip aš vienas galėčiau pastoti jiems kelią?

Be to bijojau nuobodulio. Žinau, kad mane galėjo užguli ir nuobodulys. Gal būčiau vieną kietą knygą susiradęs ir nedarbo valandomis studijavęs joje dėstomus dalykus, bet nebuvau tikras, ar aš būčiau galėjęs tai padaryti. Galėjo užeiti nuobodulys, kuris visiškai sugadina žmogaus nervus ir pakerta energiją. Taip bent aš tada galvojau.

Man atrodė, kad toje Maple Creek farmoje aš būčiau galėjęs užsidirbti mokslui reikalingų pinigų, neeikvodamas daug energijos, bet kai pagalvodavau apie vienatvę ir galimus pavojus, tai nutariau nepriimti savininko pasiūlymo. Sekančios dienos rytą farmos savininkas paklausė:

— Sakyk, ką gero per naktį nutarei?

— Nutariau farmoje nepasilikti, — atsakiau.

— Kodėl?

— Bijau vienas čia pasilikti, — atsakiau.

— Čia tau nieko neatsitiks. Turėtum bijoti miesto, kad tavęs kur šukčiai neapspistų ir pinigų neatimtų. Čia niekas tau nieko blogo nepadarys, — jis man aiškino.

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE
DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"
JOS VISAD RAŠO
TEISYBĘ

DR. ANNA BALIŪNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES
IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telef.: PROSPECT 8-3229
Rezid. telef.: WAlbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.

Rerz. tel. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepias skambinti 374-8012

Telef.: PRospect 8-1717
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8 tiktai antradieniais ir penktadieniais. Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Rez. 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPUMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 SUMMIT ST.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEmlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtad. 1—7 val., antrad., penktadienį nuo 1—5, treč. ir šeštad. tiktai susitarus.

Rez.: GI 8-0873
DR. W. EISIN - EISINAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti MI 3-0001.

DR. NINA KRAUCEL - KRIAUČELIŪNAITĖ
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
6132 So. KEDZIE AVE.
Telef. WA 5-2670.
Neatsiliepus — skambinti 471-0225.
Valandos pagal susitarimą.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktadieniais nuo 3 iki 7 val. popiet. Ketvirtad. ir šeštadieniais nuo 9 iki 11 val. ryto tik susitarus.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVIŠKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antrad. nuo 1—4 po pietų, ketvirtad. nuo 5—7 val. vak.
Ofiso telef.: 776-2880
Naujas rez. telef.: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2—8 val. vak. Penktadienį 10—12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sekmadieniais ir trečiadieniais uždaryta.
Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antrad., trečiad. ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telef.: HEmlock 4-2123
Rezid. telef.: GIbson 8-6195
Priima ligonius pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telef. HE 4-2123. Jei neatsiliepia, tai telef. GI 8-6195.

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandažai. Speciali pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9—4 ir 6—8. Šeštadieniais 9—1.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PRospect 6-5084

BIZNIERIAI, KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE", — TURI GERIAI SUA PASISEKIMĄ BIZNYJE

JUOZAS KARIBUTAS

KELIONĖ APLINK PASAULĮ

(Tęsinys)

Vėl sulipam į tą patį lėktuvą, tik su kitais jau patarnautojais. Prie manęs sėdi pora meksikiečių. Vienas iš jų kalba neblogai angliškai. Skersai taką sėdi žmonės iš Los Angeles, Californijos. Jie jau pensininkai ir važiuoja pamatyti, kaip kiti kraštai gyvena. Protingai daro, galvoju aš ir juos pagiriu.

Kai lėktuvas leidosi vis žemyn ir žemyn, pro langą stebėjau išdžiūvusias pievas ir laukus, kuriuose jau matėsi prinokę kviečiai, o vietomis jau kertami. Matydamas tai, buvau gerokai nustebintas, kad pabaigoje balandžio prinokusius kviečius kirstų! Tada čia turėtų būti per metus pora derlių nuimama.

Kai iš lėktuvo kėliau koją, mušė į galvą karštis ir drėgmė, rodos, neišlaikysi. Kontrolė. Pakeičiu penkius dolerius, kad galėčiau nuvykti iki reikiamo viešbučio. Staigą žiūriu, taksio jau nebeliko. Sugriebiame su meksikiečiais vieną tokį išklerusį, aprūdyjusį taksį su labai senu vairuotoju ir visi važiuojame miesto link. Jo bagažinė virvėmis užrišta ir vienas keleivis meksikietis labai rūpinosi kad koks lagamjnas neiškristų. Jis vis žvelgia atgalios. Aš jį raminu, jei jau užrišo, tai nereikia bijoti.

Važiuojame Indijos laukais. Pakelėse matosi priverstą visokių nereikalingų, išvežtų iš miesto atmatų. Karvių būriai ir jos eina per kelią. Visos mašinos sustoja ir laukia, kada baigs karvės savo eiseną. Juo toliau link miesto, tuo daugiau gyvulių. Jie sukasi gatvėje tarp labai daug mašinų. Pagaliau įvažiuojame į tokią "trafiko" makalynę, jog plaukai stojasi ant galvos. Čia važiuoja sunkvežimiai, automobiliai, motociklai, dviračiai, žmogus ristele veža žmogų, asilai traukia vežimus, arkliai ir kupranugariai visi į "trafiko" perpildytą gatvę įvažiavę laukia, kada galės pajudėti. Negana to, žmonės veža prikrautą kokių tai labai sunkių maišų didelį vežimą. Visai panašiai atrodo, kaip filme vaizduojami vergijos laikais. Jie visi basi, prisidengę tik pačią "didžiąją kūno gėdos" dalį. Išvargę ir jų kūnas tik oda ir kaulai. Karščio 110 ir drėgmės 95. Asfaltas beveik verda ir klimpsta jų kojos. Prakaitas bėga per išvargusius vyrų kūnus ir jie, kiek jėgos leidžia, stumia tą sunkų vežimą. Skaičiuoju kiek gi jų yra; suskaičiuoju penkiolika. Jie apkibę iš visų vežimo pusių ir aš suabejojau ar visus suskaičiavau. Vėliau tiek daug tokių vergų mačiau, kurie stūme įvairiausius vežimus ir vežimėlius. Nešė ant pečių labai sunkias geležis ir ant nugarų visokio dydžio maišus.

Sėdžiu prislėgtas nuo tokių netikėtų ir nematytų reginių, žiūriu, kad mano bendrakeleiviai ir negeresnėje nuotaikoje. Persimetame keliais nuotaiką gadinančiais sakiniais ir važiuojame tylėdami. Viskas jau vistiek. Kalbėjimas nieko nepakeis. Stebiu kaip ristele išsekęs, išbadėjęs žmogus veža kitą žmogų. Jis sau po apdengtu brezentu skaito ramiausiai laikraštį, o kitas žmogus — arklys bėga ir bėga. Jis permirkęs prakaitu ir veidas taip raukšlių išvagotas, sakytumei, kad anam koks 100 metų. Kai mūsų automobilis sustoja, sustoja iš paskos ir žmogus arklys. Matau, kaip jis sunkiai alsuoja ir man rodos, kad jis atima iš manęs dalį oro, pasidaro blogą. Užsimerkiu, nusipurtau ir stengiuosi nebematyti kas aplink darosi.

Važiuojame per patį miesto centrą. Nuo dūmų sunku alsuoti. Nežinia, kokį gazoliną jie naudoja, bet jau mašinos leidžia dūmus ir nuodija orą nebepakenčiamai. Šventos karvės vis būriais ramiausiai sau vaikšto gatvėmis. Visi jas lenkia, duoda joms kelią.

Privažiuojame prie pirmos klasės viešbučio. Pasitinka švariai apsirengęs turbanuotas durininkas. Jis suneša lagaminus. Žengiu iš mašinos ir čia pat sustoja praeivė — karvė. Laukiu, o ji neskuba. Norėčiau, pagal lietuvišką paprotį, ant jos surikti, bet atsiminęs, kad ji "šventa" kur aš esu, tyliu ir juokas ima. Taip belaukiant, mano praeivė klept, klept ir padėjo čia pat keletą "raguolių" prie pat viešbučio ant šaligatvio. Durininkas šaukia valytoją. Aš neskubu eiti, norėdamas tokį neįprastą nuotykį geriau atmintyje pasilikti.

Viešbutis gražus, vėdinamas. Raudonos spalvos kilimais išklotas. Pro langą matau didelį baseiną, kuris pilnas besimaudančių. Čia visai nebesijaučia to karščio ir nebesimato to baisaus vargo, bet ar galima tai, ką tik atvažiuodamas mačiau, pamiršti.

Didelis ilgas koridorius ir aš apsitvarkęs einu juo. Tarnai, kurie tarpas nuo tarpo jame sėdi, šoka iš vietų ir man atiduoda pagarbą, lyg kariškis karininkui. Iš karto juokas ėmė, bet vėliau taip įgriso toks patarnavimas, kad nebesinori nei iš kambario išeiti. Pradedant nuo durininko, keltuvo aptarnautojo ir baigiant šlavėjų, visi tamposi, pagarbas atiduoda, lyg jie būtų kariškoje tarnyboje. Aišku, kad taip viešbučio vadovybės įsakyta. Vėliau jau eidamas visada modavau jiems, kad sėdėtų ir nešokinėtų su pagarbos mostais, nors tas nieko nepadėjo, ir tarnai, kaip ir pradžioje, nesiliovė pagarbą teikę.

Nueinu į pūlą išsimaudyti, kad iš po kelionės nors šiek tiek atsigauti galėčiau. Čia visai kita atmosfera. Vieni maudosi, kiti guli išsitiesę ir apsistatę šaltais gėrimais bei valgiais pramogauja. Atrodo, jau viskas būtų gerai, bet kaipgi užmiršti ką tik matytas scenas gatvėje?

(Bus daugiau)

GRADINSKAS
MODERNUS STEREO
FONOGRAFAS
TIK 59.95
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
LIETUVI, EIK PAS LIETUVĮ

GĖLININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandom gražiausios gėlės ir vainikai antkapių papuošimui ir sezoninės kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

GUŽAUSKŲ
GĖLĖS VISOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GELINYČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ŽEMA KAINA
R. ŠERĖNAS
2047 W. 67th Pl. WAlbrook 5-8063

MOVING
Apdraustas perkraustymas iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS
RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA, 1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 11—12 val. ryto. — Šeštadieni ir sekmadieni nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Telef.: HEmlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

FOREST FIRES HURT OUR FOREST FRIENDS
Our wildlife has no defense against the careless use of fire. So please fellow Smokey's ABC's: Always hold matches till cold. Be sure to drown all campfires, stir the ashes, and drown them again. Crush all smokes dead out.
Please! Only you can prevent forest fires

Susquehanos upės vandeniui grėsmingai pradėjus kilti, Wilkes Barre gyventojai bando smėlio maišais apsiginti nuo potvynio.

SKAITYK "NAUJIENAS" — JOS TEIKIA GERIAUSIAS, PATIKIMIAUSIAS ŽINIAS

Susirinkimų ir parengimų

PRANEŠIMAI

— Humboldt Parko Lietuvių Klubo mėnesinis susirinkimas įvyks trečiadienį, spalio 18 d. Almera Simons miesto parkelio salėje, 1640 N. Drake ve., pirmame aukšte 103 kambaryje, pradžia 12:15 val. popiet. Nariai ir narės prašomi susirinkti ir naujų kandidatų atsivesti įstojimui į mūsų klubą. Turėsime svarbių reikalų aptarti. Po susirinkimo bus vaišės.
W. Mankus, nut. rašt.

A. A.
MARGARET JONAVIČIUS
Gyv. 3329 So. Morgan St.

Mirė 1972 m. spalio mėn. 14 dieną, 9:00 val. ryto, sulaukusi 75 metų amžiaus. Gimusi Lietuvoje, Vilkaviškio parapijoj.
Amerikoje išgyveno 59 metus.
Paliko nuliūdę: 5 dukterys — Margaret Tamaliūnas, žentas Anthony, Louise Strand, žentas Charles, Mary Gironda, Estelle Kuberski, žentas Zigmund ir Agnes Merrick, žentas Mike, sūnus Joseph Vickery, marti Maria, 9 anūkai, 3 proanūkai ir kiti giminės, draugai bei pažįstami.
Pirmadienį, spalio 16 dieną 6:00 val. vak. kūnas bus pašarvotas P. J. Ridiko koplyčioje, 3354 So. Halsted St.
Trečiadienį, spalio 18 dieną 8:30 val. ryto bus lydima iš koplyčios į Šv. Jurgio parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojama Šv. Kazimiero Lietuvių kapinėse.
Visi a. a. Margaret Jonavičius giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.
Nuliūdę lieka:
Dukterys, sūnus, giminės.
Laidotuvių Direktorius Povilas J. Ridikas. Tel. YA 7-1911.

A. A.
WALDFRIED HEIDRICH
Gyv. Cicero, Illinois

Mirė 1972 m. spalio mėn. 13 dieną vakare, sulaukęs 66 metų amžiaus. Gimęs Lietuvoje.
Paliko nuliūdę: žmona Elsa, sūnus Leo, jo žmona Waltraut, gyv. Vokietijoj, duktė Edith Kruchinski, jos vyras Adolf, gyv. Vokietijoje, duktė Helga Micnerski, jos vyras Gary, gyv. Cicero, Ill., 3 anūkai, gyv. Vokietijoje, broliai — Gregor Radvenis, gyv. Los Angeles, Calif. ir Eric Heidrich, gyv. Lietuvoje; sesuo Vera Zelinski, gyv. Chicagoje, sūnėnai dukterėčios ir kiti giminės, draugai bei pažįstami.
Pirmadienį, spalio 16 d. 6:00 val. vak. kūnas bus pašarvotas Mulder Memorial koplyčioje, 6027 W. Roosevelt Rd., Cicero, Ill.
Antradienį, spalio 17 dieną 10:00 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Bethania kapines.
Visi a. a. Waldfried Heidrich giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.
Nuliūdę lieka:
Žmona, sūnus, dukterys, broliai, sesuo, giminės.
Laidotuvių Direktoriai Kruse - Goettert. Tel. VI 7-7758.

ŠVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI, KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

Geri ir teisingi pasielgimai Viešpačiui Dievui geriau patinka ne kaip auka. Sal. P. žod. 21:3.

Turime augti meilėje, nes meilė yra didžiausias daiktas; bet pirma negu išsivystysime ir išauklėsime savyje meilę, turime išmokti būti teisingais ir ištikimais. Priežodyje: pirma būk teisingas, paskui dosnus, yra labai geras patarimas. Todėl Dievo vaikams, Naujam Sutvėrimui puolasi nepaliautinai tyrinėti teisingumą ir kas dieną elgtis pagal pamokinimus, kokius jis gauna iš Dievo Žodžio. Kurie padeda tokį tikrą charakterio pamatą ir tada budavoja ant to pamato meilę, tie patys kad jie žengia pirmyn savo charakterio išlavinime. Jei meilė neturi tikrų teisingumo pamatų, ji yra klaidinga meilė, ir nėra ta, kuria Viešpats mėgins mūsų mokytinystę.

Kristus pasakė, kad jis įsteigs bažnyčią. Bažnyčių yra daug bet ne kiekvienam aišku, kuri yra tikroji. Krikščioniui reikalinga tikroji Kristaus bažnyčia. Į visus šiuos svarbius klausimus rasite atsakymus nedidelėje knygutėje, kuri vadinasi "Tikroji bažnyčia". Ją nemokamai gausite, jei parašysite tokiu adresu: Mr. F. Zavist, 3715 West 66th Street, Chicago, Illinois 60629.

ŠV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: GRovehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOwnhall 3-2108-9
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:
DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAfayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicagos Lietuvių Laidotuvių Direktorių Associacijos
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArus 7-3401

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLympic 2-1005

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIrginia 7-6675
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

394 — 216 — 30,453

Nuo šių metų pradžios iki praeito pirmadienio vidurnakčio Cook apskrityje trafiko nelaimėse užmušti 394 žmonės, iš kurių 216 užmušti pačiame Chicagos mieste. Per tą patį laiką mieste ir apskrityje sužeisti 30,453 žmonės.

Daugumas atsisako pūsti

Nuo šio spalio 1 dienos Chicagoje įsigalėjo įstatymas, kad kiekvienas vairuotojas, policijos įtartas esant girtu ar išgėrusiu, privalo pūsti kvapą į tam tikrą aparatą, kurs parodo, koks alkoholio kiekis yra pučiančio kraujuje.

Nuo spalio 1 dienos mieste buvo suimti 202 žmonės, iš kurių 109 atsisakė pūsti. Einant tuo įstatymu, atsisakiusiam pūsti automatiškai trims mėnesiams atimamas leidimas vairuoti automobilį.

Kunigas už karą

Jėzuitas kunigas Dr. John McLaughlin spaudos konferencijoje, įvykusioje Nixono perrinkimo būstinėje, 110 So. Dearborn St., pasakė kad JAV-bės daro gero samaritiečio darbą pietryčių Azijoje ir kad šiaurės Vietnamo bombardavimas yra "reikalingas, teisėtas, moralus ir tikslus". Šio karo tikslas yra "neišduoti Pietų Vietnamo žmonių... pavergimui iš šiaurės Vietnamo pusės.

Pavadinęs McGoverno karo politiką "fariziejiška", kun. McLaughlin pareiškė: "McGoverno politika išduoti Pietų Vietnamą kruvinam pogromui, išžudant kokį milijoną žmonių ir sutrempiant visas žmonių teises."

Penkių mėnesių tigras "Bombat" ir metų senumo vilkinis šuo "Zeke" nuo pat tigro gimimo kartu augo. Jiedu labai susidraugavo ir mėgsta vienaskitą. Buena Parke, Kalifornijos Japonų kaimo savininkai rūpinasi, kaip bus, kai abu užaugs.

Spaudos galybė

Kaip buvo rašyta, kad Des Moines, parkų taryba pašalino iš kapinių du paminklus, kuriuos iš cemento atliejusi nupolišavo ir juos savo mirusių kūdikių vardus iškalinėjo tų kūdikių motina, tam darbui sunaudodama visą 100 valandų. Parkų taryba yra išleidusi potvarkį, kad paminklai kapinėse turi būti arba iš granito arba iš bronzos.

Kai tik spauda tą antkapių pašalinimą paskelbė, šimtai pasipiktinusių piliečių laiškais ir per telefoną išreiškė tarybai savo pasipiktinimą. Skubiai sušauktame posėdyje Parkų taryba 8 balsais prieš 1 nutarė išmestuosius paminklus atstatyti į vietą.

MIRĖ GENGSTERIŲ "TĖVAS"

St. Luke ligoninėje širdies liga baigėsi garsus Chicagos gengsteris Paul (Waiter) Ricca, sulaukęs 74 metų amžiaus. Jis skaitėsi negincytinu Kriminalo Sindikato bosu nuo pat Al Capone laikų, iš kurio Ricca paktadarių vado titulą paveldėjęs išlaikė per 52 metus.

Kai Capone buvo nuteistas į kalėjimą, Ricca su Frank Nitti visą kriminalo vadovybę paėmė į savo rankas, bet ilgai netrukus buvo nuteisti už dviejų milijonų dolerių pasisavinimą iš kino teatrų pramonės. Nitti nusišovė, bet Ricca savo 10 metų atsėdėjo kriminalo vadovybės iš savo rankų nepaleisdamas.

Nors pastaraisiais metais naujosios kartos gengsteriai su Sam (Momo) Giancana priešakyje Riccą iš sosto išstūmė, tačiau jis iki laimingos mirties valandos, pakaitomis tai sėdėdamas, tai vėl laisvas, išbuvo kriminalo sindikato autoritetu.

Alice Dolan, 2 metų, Bradford, Pa., gyventoja susidraugavo su antimi, kuri visur mergaitę sekioja.

TRUMPAI

— **Wiliam V. Mankus**, šiaurinės Chicagos apylinkių Balfo skyriaus kasininkas patikslina, kad jo adresas yra 6911 No. Hamilton Ave., Chicago, Ill. 60645. Tų apylinkių lietuviai kviečiami savo aukas bendrajai lietuvių šalpai per Balfą nukreipti šiuo adresu. (Pr).

— **Lietuvių Tauragės Klubas** lapkričio 11 dieną Marquette salėje ruošia savo metinį banketą. Dabar klubui vadovauja Stasys Sebastijonas.

— JAV L. **Bendruomenės** tarybos sesija vyks Clevelande spalio 28—29 dienomis Sheraton Inn patalpose. Jonas Kavaliūnas kalbės apie lituanistinio švietimo problemas, o Leonas Raslavičius aiškins apie bendruomenės švietimo leidinius.

— Rašyt. Jurgio Gliaudos literatūrinį tikrovės aprašymą apie Simo Kudirkos tragediją, išverstą K. Čižiūno ir J. Žemkalnio į anglų kalbą "Simas" pavadinimu, išleistą Stepo Zobarsko Manyland Books leidyklos, komentavo Sunday Advocate, Baton Rouge, La, rugsėjo 10 d. laidoje. Lapkričio 23 d. sueis 2 metai nuo tos tragedijos, kuri dar nesibaigė. Simo Kudirkos pareiškimai teismo salėse ir kalėjimuose jaudino ir kėlė pasaulio sąžinę dėl pavergtos Lietuvos bei jos žmonių.

— **Al Bičiūnas**, baigęs Meno akademiją Romoje ir studijavęs meną Illinois universitete, pakviestas pravesti šešių pamokų suaugusiems meno kursus Balzeko Lietuvių Kultūros muziejuj trečiadieniais 730—9:30 val. vak. Kursų pradžia lapkričio 25 d.

— **Bendrojo Amerikos Lietuvių Fondo — Balfo** metinis seimas įvyks spalio 28—29 d. Detroito mieste.

— **Algis Tamašauskas**, Waukegan, Ill., baigęs architektūros mokslus bakalauro laipsniu Illinois u-te Urbanoje ir master laipsniu Cornell u-te New Yorko valstijoje, pakviestas Illinois u-to lektorium. Jį rekomendavo jo buvęs profesorius.

— **Balfo 85 skyrius Rockforde** vajaus proga ruošia pietus tikslu kelti lėšas bendrajai lietuvių šalpai spalio 15 d. 1 val. Lietuvių klubo salėje, 716 Indiana Avenue.

— **Aldona Šukevičienė**, savininkė Green Hornet Lounge, 4104 W. 63rd St., apylinkėje gyvenančių lietuvių patogumui užsakė Naujienas. Šukevičių užeigoje naujame name dažnai sutartinai susitinka buvę jurbarkiečiai, nes Aldona yra kilusi iš Jurbarko apylinkės.

◆ **Naujienų Metinis Banketas** su programa ir šokiais įvyks š. m. spalio mėn. 22 d., sekmadienį, 4 val. p. p. V. F. W. salėje, 7254 W. 63rd St. Visa lietuviška visuomenė maloniai yra kviečiama dalyvauti. Dėl rezervacijų prašoma rašyti į Naujienas, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 arba skambinti HA 1-6100. Vakarienė, programa, šokiai. $8.00 asmeniui.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
VYTAUTAS ŽUKAUSKAS — MARIA NOREIKA
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787
Didelis pasirinkimas įvairių prekių.
AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
Įvairių prekių pasirinkimas, motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai. Certifikatai.
V. VALANTINAS

MOVING — Apdraustas perkraustymas
Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujausi kraustymo įrankiai. Ilgų metų patyrimas.
AL NAUJOKAITIS
2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI
YRA GERIAUSIA DOVANA
Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozą Adomaitį - Dėdę Šerną asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo paskaitų. Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir paskaityti gražių istorijų. Naujai atvykęs lietuvis galėtų žiemos ar vasaros pasiskaitymams nupirkti Antano Rūko parašytą Vienišo Žmogaus Gyvenimą — Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradžiugins kiekvieną, kas jį atsimena ir pažinojo, o naujiesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo Antano Rūko lengvas, vaizdus, gražia literatūrine forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išeivių šviesuolių gyvenimu ir jų kieta, ideologine veikla.
Antanas Rūkas, VIENIŠO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozo Adomaičio - Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.
GAUNAMA "NAUJIENŲ ADMINISTRACIJOJE

KNYGOS ANGLŲ KALBA
A VISIT TO SOVIET OCCUPIED LITHUANIA. Cikagietės įspūdžiai okupuotoje Lietuvoje apsilankius. 101 psl Kaina $1.00.
J. Jasminas, A KISS IN THE DARK. Pikantiškų ir intymių nuotykių aprašymai, paimti iš gyvenimo. Lengvas stilius, gyva kalba, gražiai išleista 150 psl. Kaina $2.50.
Kristijonas Donelaitis, THE SEASONS. Klasinės poemos "Metai" poeto Nado Rastenio vertimas. Gražus leidinys, 127 psl. Kaina $3.00.
Dr. Juozas B. Končius, VYTAUTAS THE GREAT. Istoriniai DLK Vytauto bruožai, paliečiant to laiko Lietuvos valstybės ir jos kaimynų istoriją 211 psl. Kaina $3.06. Kietais viršeliais $4.00.
Dauguma šių knygų yra tinkamos dovanos įvairiomis progomis. Jas ir kitas knygas galima įsigyti atsilankius į Naujienas arba atsiuntus čekį ar piniginę perlaidą.
NAUJIENOS
1739 South Halsted Street, Chicago, Ill. 60608

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkės Reikia

WAITRESSES
Basic salary $40 per week with tips take home at least $125 a week. All shifts available. Uniforms size 30 to 36. Apply Mon. & Tues. 9 A. M. to 11 A. M. — 2 P. M. to 4 P. M.
WIMPY GRILLS, INC.
22 W. MONROE — ROOM 1200
CHICAGO, ILL.

DEPENDABLE WOMAN
wanted for elderly lady. Light house keeping, cooking.
No laundry. English necessary.
$75.00 per week.
LA 5-3579

PAS MUS GYVENANTI ŠEIMININKĖ
Kambarys, maistas ir alga.
Reikalingi liudimai.
Subrendusi moteris.
5½ dienos į savaitę.
Skambinti 448-6704

HOME INSURANCE
Call: Frank Zapolis
3208½ W. 95th St.
GA 4-8654

A. & L. INSURANCE & REALTY
A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-5775
(Currency Exchange įstaigoj)
Pigūs automobilių draudimai.

M. A. ŠIMKUS
Real Estate, Notary Public
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood. Tel. 254-7458
Beto daromi ir liudijami vertimai, pildomi pilietybės pareiškimai ir kitoki blankai.

A. G. AUTO REBUILDERS
Čia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityrusių darbininkų. Kainos nebrangios.
3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.
TEL. — 776-5888
Ankstas Garbačiauskas, sav.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIS NUOŠIMČIAIS MĖNESINIAIS ĮSIMOKĖJIMAIS -
DĖL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITĖS Į
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. VIrginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS
NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA
J. BACEVIČIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6455 So. Kedzie Ave. — PRospect 8-2233

VIENAI ŠEIMAI NAMAI
3 MIEGAMŲJŲ, 39-ta ir Rockwell. $10,000.
2 MIEG., 68 ir Claremont. $16,000.
2 MIEG., 56 ir Troy. $19,900.
4 MIEG., 56 ir Mozart. $22,000.
3 MIEG., 64 ir Campbell. $20,500.
4 MIEG., 69 ir Lawndale. $27,500.
4 MIEG., 67 ir Pulaski. $30,000.
3 MIEG., liuksus, 72 ir California. $35,000.
2 BUTŲ MŪRINIAI
43 ir KEDZIE, 2 po 5 kamb. $26,000.
43 ir TALMAN, 2×5 plius 2 kamb. $23,500.
46 ir MAPLEWOOD, 2 po 4. — $26,500.
54 ir RICHMOND, 2 po 6. $28,000.
66 ir KILPATRICK, 4 ir 3. $33,500.
64 ir CENTRAL, 5 ir 3. $27,500.
64 ir HOMAN, 2 po 5 plius 3. — $51,500.
65 ir FAIRFIELD, 2 po 6. $47,500.
71 ir KEDZIE, 2 po 5½, plius 3. $51,500.
Butų nuomavimas. Įvairūs raudimai.
BALYS BUDRAITIS
BUD'S REAL ESTATE
4369 ARCHER AVE., CHICAGO
TEL. — 254-5551

BOLINGBROOK
CENTRAL AIR CONDITIONING
3 BEDROOMS
1½ BATH RANCH
New Furnace. Built-in range, carpeted throughout, 2½ car garage, big patio, large fenced yard, maintenance free, aluminum exterior.
$27,500.
BEL-AIR REALTY
BOLINGBROOK REALTY CO
739-0520

BERWYN, 4 kambarių namas su 2 apšildomais kambariais viršuje ir 2 kambarių butu su baldais beismante. Garažas. $22,900.
CROSS LAKE, WISCONSIN. Sepek subdivizijoje 3 sklypai 40' x 117' dydžio su atskirais Chicago Title dokumentais. $2,200 kiekvienas.
BEST REALTY
Tel. 656-1880

9 YEAR OLD
BRICK 2 FLAT
With basement, 2 car garage, two — 2 bedroom aparts with carpeted living and dining rooms. Short walk to train and shopping.
$58,900
LAMPLIGHTER REALTY CO., INC.
CLARENDON HILLS ILL.
(312) 323-1721

BERWYN
2 flat 5—5 rooms. Full basement. New gas heat.
New tile bath $22,500.
5 room bungalow. Full basement. Cabinet kitchen. Ceramic tile bath
Garage. $18,900.
TOWNE REALTY
656-3860

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: REpublic 7-1941

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

K. ERINGIS
CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

ŽINGSNIS Į GEROVĘ
1½ AUKŠTO 2 butų mūras. Modernūs 5½ kamb. 1-me aukšte ir 4 kamb. butas 2-me aukšte. Du įėjimai, gazu šildymas, garažas, rami gatvė arti Western ir Marquette Rd. autobuso. $21,700.
6 KAMBARIŲ graži mūro rezidencija arti 72-ros ir Kedzie. Platus lotas. Garažas. Iškelti vamzdžiai. Alum. langai. Ceramic vonia ir atskiras toiletas. Privatus saulėtas balkonas. Savininkas greit apleis puikų namą už $23,600.
MODERNIAI pertvarkytas 2 butų po 6 kambarius mūro namas arti Marquette Rd. ir Kedzie. Naujas gazo šildymas. Mūro garažas. Platus lotas. Vertas jūsų sprendimo. — $30,500.
13 BUTŲ MŪRO NAMAS. Puikūs butai duoda $20,000 nuomos. Naujas gazo šildymas. Sausas beismantas. Kaina 6 metų pajamos.
RIMTAI PONIAI gyventi prie brangaus parko. Tai naujas objektas perrimti grožio salioną iš gerų rankų. Stilingas 2 aukštų mūras — pirmam aukšte liuksus beauty shop, vonia ir du kambariai, o antrame aukšte puošnus butas gyventi. $37,000.
MODERNUS NAUJAS 2 butų mūras Marquette Parke. 2 auto garažas. Ceramic vonios. Apsaugotas beismantas. 3 gazu šildymai. Alum. langai. Tuoj galima matyti. $36,300.
PLATUS VERTINGAS LOTAS Marquette Parke prie mokyklos. Kaina rimtam pardavimui.
8 KAMBARIU 1½ aukšto 16 metų mūras. 2 vonios. Įrengtas beismantas. Garažas. Arti 83-čios ir Kedzie. $32,000.
2 AUKŠTU 2 BUTŲ NAMAS, platus lotas. Garažas. Arti mūsų. — $22,000.
10 BUTŲ MŪRAS, apie $15,000 pajamų, arti 65-tos ir Kedzie. $73,500.
Valdis Real Estate
7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

6 KAMBARIŲ MŪRINIS. Moderni vonia, spintelės, karšto vandens šilima gazu, 1½ auto garažas. Marquette Parke. $21,900.
GRAŽUS 6 BUTŲ MŪRAS. Modernios vonios. Alumin. langai. Nauja šilima gazu. Geros pajamos. Marquette Parke. $67,500.
4 BUTŲ MŪRAS. Modernios vonios, spintelės, nauja šilima gazu, alumin. langai. 3 automobilių garažas. Tik $52,000.
2 PO 5 MŪRINIS. Spintelės, nauja šilima gazu, alumin. langai. 2 auto garažas. Tik $27,900.
GRAŽUS 2 BUTŲ MŪRINIS. Dideli kambariai, modernios virtuvės, vanities, naujas šildymas gazu, 2 auto garažas. $36,500.
11 BUTŲ 7 metų mūras. Koklinės plytelės, šaldytuvai ir virimo pečiai, šildymas gazu, alumin. langai. Pajamų apie $23,000. Apylinkė 59-tos ir Kedzie. $150,000.
NERIS REAL ESTATE
3009 WEST 63rd STREET
Tel.: 471-0321

1½ AUKŠTO 6 ir 3 kambarių 20 metų modernus ant 33' sklypo. Idealu giminingoms šeimoms.
12 BUTŲ MŪRINIS 7 metų. Įvairaus dydžio butai. 63-čia ir Pulaski. Labai pelningas ir gražus namas.
MŪRINIS BUNGALOW 5 kambarių — 2 miegami. Centralinis oro šildymas. Garažas. Dideli kambariai, naujai išdažyti. 64-ta ir Sacramento. — 24,500.
5 KAMBARIŲ — 3 miegami, 10 metų. Labai gražiai įrengtas sklepas. Garažas. Gražiai aptvertas ir apsodintas. Namas kaip pasaka. 69-ta ir Bell. $25,500.
ŠIMAITIS REALTY
2951 W. 63 ST. (Prie Sacramento)
TEL. 436-7878

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
Įrengiu mieste ir užmiesty naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.
DOMAS ŽUKAUSKAS
4444 So. WESTERN AVE.
Chicago, Ill. 60609. Tel.: VI 7-3447

DĖL AUKŠTOS KOKYBĖS, KAINOS IR SĄŽININGUMO NAMŲ REMONTO DARBUOSE
Stogų dengimas, Vandens nutekėjimo vamzdžiai, Tuckpointing — mūro sutvirtinimas ir valymas, Mūrininko, staliaus, cemento ir dažytojo darbai. Veltui įkainavimas. Skambinkite dabar
AL BELEAKUS. TEL. 238-8656